

ΤΑ ΝΕΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ESG

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1.2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Η νέα κανονικότητα της εταιρικής ευθύνης Από την καλή πρόθεση στην υποχρέωση – Το ESG γίνεται νόμος

Η βιωσιμότητα δεν είναι πια σύνθημα. Είναι η νέα «λογιστική» της ευθύνης – ένα πλαίσιο που ενώνει κανόνες, δείκτες και δεσμεύσεις, αλλάζοντας ριζικά τον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, που είναι ο βασικός και πιο αναγνωρίσιμος πυλώνας του σημερινού ESG (Περιβάλλον, Κοινωνία, Διακυβέρνηση), μετατρέπεται από εθελοντική πρακτική σε θεσμική υποχρέωση και σε βασικό κριτήριο οικονομικής αξιολόγησης.

Οι νέες ευρωπαϊκές οδηγίες CSRD (Εκθεση Εταιρικής Βιωσιμότητας) και CSDDD (Δέουσα Επιμέλεια Εταιρικής Βιωσιμότητας) υποχρεώνουν τις εταιρείες να δημοσιοποιούν αξιόπιστα στοιχεία για το περιβαλλοντικό και κοινωνικό τους αποτύπωμα, αλλά και να ελέγχουν ολόκληρη την αλυσίδα προμηθευτών τους.

ΚΕΙΜΕΝΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Την ίδια ώρα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ενσωματώνει τους δείκτες βιωσιμότητας στα τραπεζικά stress tests, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδος συνδέει το ESG με το κόστος δανεισμού: οι επιχειρήσεις με πράσινο και κοινωνικά υπεύθυνο αποτύπωμα χρημα-

Στην Ελλάδα, πάνω από 1.000 επιχειρήσεις θα υπάγονται στο νέο πλαίσιο έως το 2026, ενώ από το 2027 θα καλύπτονται και οι μεγάλες μικρομεσαίες. Για πρώτη φορά, η λογοδοσία στη βιωσιμότητα αποκτά ίδιο νομικό βάρος με τους οικονομικούς ισολογισμούς.

τοδοτούνται με χαμηλότερα επιτόκια. Το ESG παύει να είναι «πολιτική ορθότητα» και γίνεται οικονομική ασπίδα απέναντι στους κινδύνους.

Η χώρα κινείται ήδη με ταχείς ρυθμούς. Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης δημιουργεί τον Ψηφιακό Χάρτη ESG, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ετοιμάζει εθνικό μηχανισμό επαλήθευσης εκθέσεων, ενώ ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) χαρακτηρίζει την Ελλάδα «ανερχόμενο παράδειγμα θεσμικής προσαρμογής στη βιωσιμότητα».

Η νέα εποχή της εταιρικής ευθύνης δεν αφορά την εικόνα αλλά την ουσία. Οι επιχειρήσεις που θα ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα στον πυρήνα τους δεν θα είναι απλώς συμμορφωμένες – θα είναι ανθεκτικές. Και οι κοινωνίες που θα την απαιτούν, θα είναι οι πραγματικοί επενδυτές του μέλλοντος.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

	ΕΚΕ (CSR)	ESG
1999	Δημιουργία UN Global Compact (ΟΗΕ) – γέννηση του όρου «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη».	-
2001	Πράσινη Βίβλος της Ε.Ε. για την ΕΚΕ – πρώτη ευρωπαϊκή θεσμική αναφορά.	-
2004-2006	Ανάπτυξη εταιρικών προγραμμάτων CSR και πρώτων κοινωνικών απολογισμών στην Ελλάδα (μέσω CSR Hellas).	Πρώτες αναφορές σε περιβαλλοντική λογοδοσία στις ετήσιες εκθέσεις.
2010-2015	Σύνδεση CSR με βιώσιμη ανάπτυξη – δημιουργία δεικτών GRI και ISO 26000.	Οικονομικοί οργανισμοί (OECD, EIB) αρχίζουν να μετρούν ESG επιδόσεις.
2018	Εφαρμογή Οδηγίας 2014/95/ΕΕ (NFRD) – υποχρέωση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.	Εμφάνιση ESG frameworks (SASB, TCFD).
2020	Ν. 4706/2020 – θεσμική ενσωμάτωση εταιρικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα.	Το ESG καθιερώνεται ως ενιαίο ευρωπαϊκό πλαίσιο αξιολόγησης.
2022	Υιοθέτηση της Οδηγίας CSRD από την Ε.Ε. – θεσμική αντικατάσταση του CSR reporting.	Υποχρεωτική ενσωμάτωση δεικτών ESG στις εκθέσεις βιωσιμότητας.
2023-2025	Η ΕΚΕ πλέον λειτουργεί ως «κοινωνική διάσταση» του ESG.	Δημιουργία Ψηφιακού Χάρτη ESG (ΕΚΤ), ενιαία εποπτεία και συγκρισιμότητα δεδομένων.

στο περιβάλλον, στους εργαζομένους, στους πολίτες – πλέον εντάσσονται σε νομική υποχρέωση. Όπως τονίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «το ESG είναι το πλαίσιο με το οποίο η κοινωνική υπευθυνότητα μετατρέπεται σε μετρήσιμη οικονομική πραγματικότητα».

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης στην Ελλάδα λειτουργεί ήδη ως θεσμικός κόμβος αυτής της μετάβασης, δημιουργώντας τον Εθνικό Ψηφιακό Χάρτη ESG, όπου θα συγκεντρώνονται όλα τα δεδομένα εταιρικής διαφάνειας. Αντίστοιχα, η Τράπεζα της Ελλάδος, στον νέο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (2024), εισάγει την αρχή της «βιώσιμης διοίκησης», δηλαδή τη σύνδεση εταιρικών αποφάσεων με περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Όπως σημειώνει η ΤτΕ, «η χρηστή διακυβέρνηση είναι η γέφυρα ανάμεσα στην υπευθυνότητα και τη βιωσιμότητα».

ΠΟΣΙΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Αυτή η «γέφυρα» είναι και η ουσία της σημερινής εποχής. Η Εταιρική Διακυβέρνηση (ΕΔ), που εστιάζει στη διαφάνεια, στη λογοδοσία και στη δίκαιη εκπροσώπηση στα διοικητικά συμβούλια, υπήρξε ανέκαθεν το θεσμικό υπόβαθρο της ΕΚΕ. Τώρα, με το ESG, αποκτά ποσοτικούς δείκτες και κοινά ευρωπαϊκά πρότυπα. Το 2025, ο ΟΟΣΑ δημοσίευσε τη νέα έκδοσή του Corporate Governance Factbook, όπου η Ελλάδα αναγνωρίζεται ως χώρα με σημαντική πρόοδο στη θεσμική εφαρμογή ESG-δεικτών στη διακυβέρνηση εισηγμένων εταιρειών. Η μετάβαση, ωστόσο, δεν είναι μόνο ρυθμιστική. Είναι και πολιτισμική. Η ΕΚΕ ξεκίνησε ως πράξη κοινωνικής ευαισθησίας και εξελίχθηκε σε μηχανισμό μέτρησης εμπιστοσύνης. Οι πολίτες απαιτούν αποδείξεις ότι μια επιχείρηση σέβεται το περιβάλλον και τους ανθρώπους της, ενώ οι επενδυτές αναζητούν τεκμήρια ανθεκτικότητας. Οι δύο λογικές – κοινωνική και οικονομική – συναντώνται πλέον στην ίδια εξίσωση. Η εμπειρία των τελευταίων ετών δείχνει ότι το ESG δεν αντικατέστησε την ΕΚΕ, αλλά την ανέδειξε σε δομικό στοιχείο της οικονομίας. Σήμερα, καμία εταιρεία δεν μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστη αν δεν αποδεικνύει την κοινωνική και περιβαλλοντική της υπευθυνότητα. Όπως σημειώνει η έκθεση ICAP ESG 2025, «το ESG είναι το νέο όνομα της ΕΚΕ, αλλά με αριθμούς και διαφάνεια». Η ουσία παραμένει ίδια: η ευθύνη απέναντι στην κοινωνία.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΕΙΞΗ

Η Ελλάδα βρίσκεται πλέον στην ώριμη φάση αυτής της πορείας. Με θεσμούς όπως το CSR Hellas, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, την Τράπεζα της Ελλάδος και το ΕΚΤ, το πλαίσιο έχει ολοκληρωθεί. Εκείνο που απομένει είναι η καλλιέργεια κουλτούρας βιωσιμότητας σε όλο το φάσμα της επιχειρηματικότητας – από τις μεγάλες εισηγμένες έως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Η μετάβαση από την ΕΚΕ στο ESG είναι, στην πραγματικότητα, η μετάβαση από τη συνείδηση στην απόδειξη. Οι επιχειρήσεις δεν αρκεί να να λένε ότι λειτουργούν υπεύθυνα· πρέπει να το δείχνουν, να το μετρούν και να το δημοσιοποιούν. Από την εποχή των χορηγίων και των κοινωνικών δράσεων περάσαμε στην εποχή των δεικτών, της διαφάνειας και της μετρησιμότητας. Και ίσως αυτό να είναι το μεγαλύτερο κέρδος: η υπευθυνότητα παύει να είναι επιλογή και γίνεται κανόνας βιώσιμης οικονομίας.

Όπως σημειώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην επίσημη έκθεση ESG Transition 2025, «το ESG δεν είναι μια νέα μόδα, αλλά το θεσμικό πλαίσιο που επαναπροσδιορίζει τη σχέση των επιχειρήσεων με το κοινό συμφέρον». Με αυτή τη διαπίστωση, η Ελλάδα κλείνει έναν κύκλο 25 ετών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και ανοίγει έναν νέο, πιο απαιτητικό, όπου η κοινωνία δεν αρκείται στις καλές προθέσεις, αλλά ζητεί αποδείξεις υπευθυνότητας.

1990-2025

Το χρονικό μιας μετάβασης:
από την ΕΚΕ στο ESG

Πώς η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και η Εταιρική Διακυβέρνηση εξελίχθηκαν σε ένα ενιαίο πλαίσιο βιωσιμότητας και υποχρέωσης διαφάνειας για όλες τις επιχειρήσεις

Η έννοια της εταιρικής υπευθυνότητας στην Ελλάδα δεν γεννήθηκε με το ESG. Πιο πριν από το 2020 οι επιχειρήσεις είχαν ήδη αρχίσει να αναπτύσσουν προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ), εστιάζοντας στη σχέση τους με την κοινωνία και το περιβάλλον. Το ESG ήρθε απλώς να μετρήσει, να θεσμοθετήσει και να ενοποιήσει όσα ξεκίνησαν εθελοντικά πριν από τρεις δεκαετίες. Από τις πρώτες πρωτοβουλίες του CSR Hellas στα τέλη της δεκαετίας του '90 μέχρι τα σύγχρονα ευ-

ρωπαϊκά πρότυπα βιώσιμης ανάπτυξης, η διαδρομή αυτή αποτυπώνει τη μετάβαση από την καλή πρόθεση στην υποχρέωση λογοδοσίας.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1990 η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποτέλεσε διεθνώς μια νέα φιλοσοφία διοίκησης. Ο ΟΗΕ με το Global Compact (2000) και ο ΟΟΣΑ με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για Υπεύθυνες Επιχειρήσεις έθεσαν τα θεμέλια της ηθικής διακυβέρνησης. Οι επιχειρήσεις δεν όφειλαν απλώς να τηρούν τον νόμο, αλλά να επιδεικνύουν ενεργό κοινωνικό ρόλο. Στην Ελλάδα, το CSR Hellas, ιδρυτικό μέλος του ευρωπαϊκού δικτύου CSR Europe, ανέδειξε την ΕΚΕ σε θεσμό, ενώ εταιρείες και οργανισμοί άρχισαν να δημοσιεύουν ετήσιες εκθέσεις κοινωνικού αποτυπώματος.

Η δεκαετία του 2000 ήταν η εποχή της εξωστρέφειας. Η ΕΚΕ συνδέθηκε με χορηγίες, περιβαλλοντικές δράσεις και εταιρικά προγράμματα για την κοινωνική συνοχή. Όμως, η οικονομική κρίση μετά το 2010 άλλαξε την οπτική. Η εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς τις επιχειρήσεις κλονίστηκε και το ζητούμενο δεν ήταν πια η φιλανθρωπία, αλλά η λογοδοσία. Από το 2014, με την ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/95/ΕΕ για τη μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, οι μεγάλες εταιρείες υποχρεώ-

θηκαν να αναφέρουν συγκεκριμένα στοιχεία για το περιβάλλον, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη διαφθορά και τη διακυβέρνηση.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ετσι, το έδαφος για το ESG είχε ήδη προετοιμαστεί. Το ακρωνύμιο, που σημαίνει Environmental, Social and Governance, υιοθετήθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη το 2004 μέσα από την πρωτοβουλία «Who Cares Wins». Ήταν η στιγμή που η εταιρική υπευθυνότητα συνδέθηκε με τη χρηματοδότηση και την επενδυτική αξιολόγηση. Οι τράπεζες και τα funds άρχισαν να εντάσσουν κριτήρια ESG στα χαρτοφυλάκια τους, αναζητώντας επιχειρήσεις με διαφάνεια, σταθερότητα και μακροπρόθεσμη αξία. Το ESG, δηλαδή, δεν αντικατέστησε την ΕΚΕ, αλλά τη μετέτρεψε από εθελοντικό εργαλείο σε οικονομικό δείκτη βιωσιμότητας.

Στην Ελλάδα, η πλήρης ενσωμάτωση ήρθε με την ευρωπαϊκή Οδηγία CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), που τέθηκε σε εφαρμογή το 2024. Από το 2025, πάνω από 1.000 ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να δημοσιεύουν τυποποιημένες εκθέσεις βιωσιμότητας, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ESRS. Πρόκειται για μια ριζική μεταβολή: οι ίδιες αρχές της ΕΚΕ – σεβασμός

Οι πολίτες απαιτούν αποδείξεις ότι μια επιχείρηση σέβεται το περιβάλλον και τους ανθρώπους της, ενώ οι επενδυτές αναζητούν τεκμήρια ανθεκτικότητας. Οι δύο λογικές – κοινωνική και οικονομική – συναντώνται πλέον στην ίδια εξίσωση

25 χρόνια εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Η ΕΚΕ στην Ελλάδα:
από τη φιλανθρωπία
στη στρατηγική βιωσιμότητας

Πώς εξελίχθηκε η κοινωνική υπευθυνότητα των ελληνικών επιχειρήσεων

■ Οι νέες τάσεις, οι τομείς δράσης και τα δεδομένα της επόμενης ημέρας

Η ιστορία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην Ελλάδα ξεκινά πριν από ένα τέταρτο του αιώνα, όταν ο όρος «υπεύθυνη επιχείρηση» σήμαινε κυρίως κοινωνική προσφορά και κορηγία. Από τότε έως σήμερα, η ΕΚΕ έχει διανύσει μια πορεία που θυμίζει καθρέφτη των ιδίων των αλλαγών της ελληνικής οικονομίας: από την εποχή της εξωστρέφειας και των πολυεθνικών προτύπων, στην περίοδο της κρίσης και της κοινωνικής συνοχής, και τέλος στη φάση της μετρήσιμης βιωσιμότητας. Οι ελληνικές επιχειρήσεις πέρασαν από την επιλεκτική δράση στο ολοκληρωμένο σχέδιο, από το «κάνω καλό» στο «κάνω διαφορά». Σήμερα, η ΕΚΕ είναι κομμάτι της εταιρικής ταυτότητας, όχι επικοινωνιακό πρόσθετο.

Ο οργανισμός CSR Hellas, που ιδρύθηκε το 2000, έπαιξε κεντρικό ρόλο σε αυτή τη μετάβαση. Έφερε στη χώρα τις πρώτες ευρωπαϊκές κατευθυντήριες οδηγίες, δημιούργησε το Δίκτυο Επιχειρήσεων και Πανεπιστημίων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και συνεργάστηκε με τον ΟΗΕ στο πλαίσιο του UN Global Compact. Μέσα από τις ετήσιες εκδόσεις του κατέγραψε πώς η έννοια της κοινωνικής υπευθυνότητας πέρασε από τα μεμονωμένα προγράμματα στις ολοκληρωμένες πολιτικές: περιβάλλον, απασχόληση, ισότητα, εκπαίδευση, καινοτομία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ICAP ESG & Responsible Business Report 2025, το 80% των μεγάλων ελληνικών εταιρειών εφαρμόζει πολιτικές ΕΚΕ, ενώ πάνω από τις μισές συνδέουν τις δράσεις τους με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). Στην πράξη, αυτό σημαίνει μετρήσιμες επενδύσεις σε καθαρές τεχνολογίες, προγράμματα κατάρτισης, δράσεις για τις τοπικές κοινωνίες και συνεργασίες με οργανώσεις πολιτών. Η ΕΚΕ πλέον διαθέτει

μεθοδολογία, δείκτες και χρονικούς ορίζοντες, λειτουργώντας ως γέφυρα ανάμεσα στην κοινωνία και την επιχειρηματικότητα.

Η ΚΡΙΣΗ

Η οικονομική κρίση του 2010 άλλαξε δραματικά τον ρόλο της. Καθώς το κράτος υποχώρησε σε κοινωνικές υπηρεσίες, πολλές επιχειρήσεις ανέλαβαν ρόλο στήριξης: τρόφιμα, εκπαίδευση, κοινωνικά προγράμματα. Το 2013, το CSR Hellas καθιέρωσε το πρώτο ελληνικό πλαίσιο αναφοράς κοινωνικού αποτυπώματος. Η πανδημία και η ενεργειακή κρίση έκαναν αυτή την κουλτούρα ακόμη πιο αναγκαία. Από το 2020, η ΕΚΕ μετακινήθηκε από τη φιλανθρωπία στη διαχείριση κρίσεων με κοινωνικό πρόσημο – ένα είδος «κοινωνικής ανθεκτικότητας» που συμπληρώνει το οικονομικό μοντέλο.

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τις στρατηγικές της για τη βιώσιμη ανάπτυξη προώθησε την ενσωμάτωση της ΕΚΕ στα επιχειρηματικά μοντέλα, ενθαρρύνοντας τα κράτη-μέλη

να τη συνδέσουν με φορολογικά κίνητρα, πιστοποιήσεις και δημόσιες συμβάσεις. Η Ελλάδα υιοθέτησε σταδιακά αυτή τη λογική, με προγράμματα του RRF που επιβραβεύουν τις κοινωνικές επενδύσεις και με θεσμικές πρωτοβουλίες όπως η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Οικονομία.

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) προχωρά σήμερα σε χαρτογράφηση όλων των δράσεων ΕΚΕ και ESG, ώστε να δημιουργηθεί μια ενιαία βάση δεδομένων με ποσοτικά στοιχεία. Είναι το επόμενο βήμα: η μέτρηση της κοινωνικής αξίας. Όπως σημειώνει η OECD, «η ΕΚΕ της νέας εποχής πρέπει να αποδεικνύει όχι μόνο ότι προσφέρει, αλλά ότι αλλάζει συστήματα». Για πρώτη φορά, ο κοινωνικός αντίκτυπος γίνεται αντικείμενο τεκμηρίωσης, όχι απλής αφήγησης.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ

Σημαντική μεταβολή συντελείται και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που αποτελούν

τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Έρευνα του INEMY-ΓΣΕΒΕΕ το 2024 δείχνει ότι τέσσερις στις δέκα ΜμΕ εφαρμόζουν έστω άτυπα δράσεις κοινωνικής υπευθυνότητας, κυρίως σε θέματα προσωπικού, ενέργειας και τοπικής κοινωνίας. Η νέα πρόκληση είναι να αποκτήσουν πρόσβαση σε κοινά εργαλεία και δείκτες, ώστε να ενταχθούν στην αλυσίδα αξίας των μεγάλων ομίλων και να αντλήσουν χρηματοδότηση μέσω ESG κριτηρίων.

Η ΕΚΕ δεν είναι πια υπόθεση μεγάλων εταιρειών ή προγραμμάτων δημοσίων σχέσεων. Είναι προϋπόθεση εμπιστοσύνης. Το 2025, οι πολίτες ενημερώνονται για τα προγράμματα ΕΚΕ μέσα από ψηφιακές εκδόσεις, οι επενδυτές τα αξιολογούν και οι εργαζόμενοι τα θεωρούν μέρος της ταυτότητας του οργανισμού. Η κοινωνική υπευθυνότητα έχει γίνει δείκτης φήμης και ανθεκτικότητας. Οι τρέπεις ενσωματώνουν κριτήρια ΕΚΕ στις αξιολογήσεις δανεισμού, ενώ οι δημόσιες συμβάσεις απαιτούν αποδείξεις κοινωνικού αντίκτυπου.

Η πρόκληση της επόμενης πενταετίας είναι να διατηρηθεί αυτή η ποιοτική στροφή χωρίς να χαθεί ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας της. Οι επιχειρήσεις καλούνται να ισορροπήσουν ανάμεσα στη μετρησιμότητα και στην αυθεντικότητα. Η επιτυχία θα κριθεί από το κατά πόσο η ΕΚΕ θα συνεχίσει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ανθρώπων, όχι μόνο στα κριτήρια των αναφορών. Όπως λέει συχνά το CSR Hellas, «οι αριθμοί αποδεικνύουν, αλλά οι πράξεις πείθουν».

Η ΕΚΕ στην Ελλάδα ωρίμασε μαζί με την κοινωνία της. Ξεκίνησε ως ένδειξη ευαισθησίας, πέρασε μέσα από κρίσεις και μεταμορφώθηκε σε εργαλείο ανάπτυξης. Το στοιχείο της επόμενης ημέρας είναι να συνδεθεί οριστικά με την εταιρική στρατηγική και τη δημόσια πολιτική, ώστε η υπευθυνότητα να μην είναι απλώς επιλογή λίγων, αλλά κανόνας για όλους. Και σε αυτή τη διαδρομή, η Ελλάδα έχει κάθε λόγο να διεκδικήσει πρωταγωνιστικό ρόλο, γιατί διαθέτει το σημαντικότερο πλεονέκτημα: μια κοινωνία που ακόμη πιστεύει στην αξία της ευθύνης.

80% των μεγάλων ελληνικών εταιρειών εφαρμόζει πολιτικές ΕΚΕ, ενώ πάνω από τις μισές συνδέουν τις δράσεις τους με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)

27% ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ

επιχειρήσεων στην Ελλάδα έχουν υιοθετήσει πιστοποιημένα πρότυπα βιωσιμότητας, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών (ΙΝΣΕΤΕ). Ο μέσος ευρωπαϊκός όρος είναι 39%. Οι μεγάλες αλυσίδες ξενοδοχείων προηγούνται, ενώ μικρότερες μονάδες ακολουθούν με ταχέως ρυθμούς

Η πράξη της ευθύνης Ο τουρισμός στην Ελλάδα μπροστά στην πρόκληση του ESG

Πώς ο πιο δυναμικός κλάδος της οικονομίας προσαρμόζεται στις αρχές βιωσιμότητας και κοινωνικής υπευθυνότητας

Ο ελληνικός τουρισμός, μοχλός ανάπτυξης και απασχόλησης για δεκαετίες, βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπος με μια νέα πρόκληση: τη μετάβαση στη βιώσιμη λειτουργία και τη συμμόρφωση με τα κριτήρια ESG. Η συζήτηση για την κλιματική κρίση, τη διαχείριση φυσικών πόρων και την κοινωνική συνοχή στα τουριστικά νησιά καθιστά το ζήτημα επιτακτικό. Το στοίχημα δεν αφορά μόνο τα μεγάλα ξενοδοχεία και τους ομίλους φιλοξενίας αλλά και τις χιλιάδες μικρές επιχειρήσεις που συνθέτουν την εμπειρία του ελληνικού τουρισμού. Η βιωσιμότητα στον τουρισμό δεν είναι πια θέμα επικοινωνίας: είναι όρος επιβίωσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΝΣΕΤΕ, ο τουρισμός ευθύνεται για περίπου το 25% του ΑΕΠ και το 20% της απασχόλησης. Η πίεση για μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και για υπεύθυνες κοινωνικές πρακτικές είναι τεράστια. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εντάξει τον τουρισμό στις

προτεραιότητες της πράσινης μετάβασης, μέσω του προγράμματος Transition Pathways for Tourism. Η Ελλάδα, ως κορυφαίος προορισμός, οφείλει να προσαρμόσει τα επιχειρηματικά της μοντέλα. Από την ενεργειακή κατανάλωση έως τη διαχείριση αποβλήτων και την ένταξη τοπικών κοινοτήτων, όλα πλέον μετρούν.

ΒΙΩΣΙΜΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Το υπουργείο Τουρισμού, σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος και το CSR Hellas, προωθεί την εθνική στρατηγική «Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη 2030», που συνδέει τη χρηματοδότηση με κριτήρια ESG. Ηδη, πάνω από 400 ξενοδοχειακές μονάδες έχουν ενταχθεί σε πιλοτικά προγράμματα ενεργειακής αποδοτικότητας, ενώ πολλές έχουν αποκτήσει πιστοποιήσεις πράσινης λειτουργίας (Green Key, Travelife). Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί έως το 2027 ένας «χάρτης βιώσιμων προορισμών», με δείκτες περιβαλλοντικής και κοινωνικής απόδοσης.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στην ετήσια έκθεσή της για τον τουρισμό, σημειώνει ότι η βιωσιμότητα είναι ο βασικός παράγοντας που θα καθορίσει τη χρηματοδότηση νέων τουριστικών επενδύσεων. Τα ξενοδοχεία που εφαρμόζουν πρακτικές μείωσης ενέργειας, ανακύκλωσης και υπεύθυνης απασχόλησης απολαμβάνουν προνομιακή πρόσβαση σε δάνεια του RRF και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Το

ESG, δηλαδή, λειτουργεί ως κριτήριο αξιολόγησης όχι μόνο για τη φήμη αλλά και για την κερδοφορία.

Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα έχει εντάξει στο χαρτοφυλάκιό της ειδικά προϊόντα χρηματοδότησης «πράσινων τουριστικών επενδύσεων». Παράλληλα, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) δημιουργεί βάση δεδομένων ESG για τουριστικές επιχειρήσεις, συνδέοντας τα στοιχεία κατανάλωσης ενέργειας, νερού και απασχόλησης με δείκτες απόδοσης. Η πρωτοβουλία στοχεύει να δώσει στους επιχειρηματίες ένα πρακτικό εργαλείο μέτρησης, ώστε να γνωρίζουν πού βρίσκονται και πώς μπορούν να βελτιωθούν.

ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν και οι τοπικές κοινωνίες. Σε νησιωτικές περιοχές όπως η Σαντορίνη, η Πάρος ή η Κέρκυρα, η τουριστική δραστηριότητα έχει άμεσο αντίκτυπο στη διαχείριση απορριμμάτων,

στην κατανάλωση ενέργειας και νερού, αλλά και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων. Το Δίκτυο Βιώσιμων Νησιών που προωθεί η κυβέρνηση συνδέει δήμους, φορείς και επιχειρήσεις σε κοινές δράσεις για περιορισμό εκπομπών, προστασία της βιοποικιλότητας και ανακύκλωση. Η βιωσιμότητα δεν είναι, λοιπόν, υπόθεση μιας εταιρείας αλλά ολόκληρου του προορισμού.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) υλοποιεί από το 2023 το πρόγραμμα Green Hospitality Greece, που παρέχει τεχνική υποστήριξη σε τουριστικές ΜΜΕ για την υιοθέτηση πρακτικών ESG. Μέχρι σήμερα, περισσότερες από 300 επιχειρήσεις έχουν συμμετάσχει, βελτιώνοντας ταυτόχρονα το ενεργειακό τους ισοζύγιο και την εταιρική τους φήμη. Όπως σημειώνει η EBRD, «οι τουριστικές επιχειρήσεις που επενδύουν στη βιωσιμότητα έχουν 20% μεγαλύτερη πιθανότητα διατήρησης πελατών».

Ο ΟΟΣΑ, σε πρόσφατη μελέτη για τον βιώσιμο τουρισμό, επισημαίνει ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες με τις ταχύτερα αυξανόμενες επενδύσεις σε πράσινες υποδομές φιλοξενίας. Η μείωση της εποχικότητας, η ανάδειξη εναλλακτικών προορισμών και η ενίσχυση της τοπικής παραγωγής αποτελούν στρατηγικούς στόχους. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη κοινωνικής ενσωμάτωσης: ίσες ευκαιρίες απασχόλησης, ίση αμοιβή, ασφάλεια εργασίας. Ο τουρισμός, λέει Ο ΟΟΣΑ, είναι «καθρέφτης του κοινωνικού συμβολαίου μιας χώρας».

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΗΜΕΡΑ

Οι προκλήσεις παραμένουν μεγάλες. Η ενεργειακή κρίση αύξησε τα λειτουργικά κόστη, ενώ η κλιματική αλλαγή απειλεί τις υποδομές. Οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες του 2023-2024 έδειξαν πόσο ευάλωτοι είναι οι τουριστικοί προορισμοί. Το ESG, ωστόσο, προσφέρει πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου: ασφαλιστική προσαρμογή, πρόληψη, αξιολόγηση επιπτώσεων. Οι επιχειρήσεις που διαθέτουν τέτοια συστήματα αποζημιώνονται ταχύτερα και διατηρούν την εμπιστοσύνη των επισκεπτών.

Η κοινωνική διάσταση είναι εξίσου σημαντική. Η βιωσιμότητα στον τουρισμό δεν αφορά μόνο την ενέργεια, αλλά και την ποιότητα εργασίας, την ισοτιμία και την ενσωμάτωση τοπικών προϊόντων στην τουριστική αλυσίδα.

Οι επισκέπτες ενδιαφέρονται πλέον για το «πώς» ενός προορισμού: αν σέβεται τους εργαζόμενους, αν προστατεύει την πολιτιστική κληρονομιά, αν επενδύει στην κοινότητα. Η ΕΚΕ επιστρέφει, λοιπόν, στο επίκεντρο, ως ανθρώπινη διάσταση του ESG.

Η επόμενη ημέρα του ελληνικού τουρισμού θα κριθεί από τη συνέργεια όλων: Πολιτείας, επιχειρήσεων και κοινωνιών. Η χώρα έχει το φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο: τώρα χρειάζεται θεσμική και τεχνική υποδομή βιωσιμότητας. Αν ο τουρισμός καταφέρει να γίνει παράδειγμα πράσινης και κοινωνικά υπεύθυνης ανάπτυξης, τότε το ESG θα έχει βρει στην Ελλάδα το πιο κατάλληλο πεδίο εφαρμογής του. Και αυτό δεν θα είναι απλώς οικονομικό κέρδος, αλλά μια νέα μορφή εθνικής υπερηφάνειας.

Η βιωσιμότητα στον τουρισμό δεν αφορά μόνο την ενέργεια, αλλά και την ποιότητα εργασίας, την ισοτιμία και την ενσωμάτωση τοπικών προϊόντων στην τουριστική αλυσίδα. Οι επισκέπτες ενδιαφέρονται πλέον για το «πώς» ενός προορισμού

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...01/11/2025

Σελίδα: 16

16 ΤΑ ΝΕΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ESG

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Η πράξη της ευθύνης Εργασιακή κουλτούρα και δικαιώματα: το «S» του ESG

Η κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας και πώς οι ελληνικές επιχειρήσεις αναδιαμορφώνουν το εργασιακό περιβάλλον μέσα από την υπευθυνότητα

Η βιωσιμότητα δεν περιορίζεται στις εκπομπές ρύπων ή στα εταιρικά συμβούλια· αφορά και τον τρόπο που οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν τους ανθρώπους τους. Το γράμμα «S» στο ESG (Social) δεν είναι αφηρημένη έννοια· είναι η καρδιά της εταιρικής κουλτούρας. Στην Ελλάδα, η κοινωνική διάσταση των επιχειρήσεων αποκτά πλέον θεσμική βαρύτητα. Υστερα από μια δεκαετία οικονομικής κρίσης, αβεβαιότητας και ψηφιακής μετάβασης, η αγορά εργασίας επαναπροσδιορίζει τη σχέση εργοδότη - εργαζομένου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Έκθεση για τα Εργασιακά Δικαιώματα 2025, τονίζει ότι η «κοινωνική υπευθυνότητα» αποτελεί βασικό πυλώνα της εταιρικής βιωσιμότητας. Οι νέοι κανόνες της Οδηγίας για την Έκθεση Εταιρικής Βιωσιμότητας (CSRD) απαιτούν από τις επιχειρήσεις να αναφέρουν συγκεκριμένα στοιχεία για την ισότητα, την υγεία και ασφάλεια, την εκπαίδευση, τις συνθήκες εργασίας και τη συμμετοχή των εργαζομένων στις αποφάσεις. Η κοινωνική υπευθυνότητα περνά έτσι από τις ανακοινώσεις στην καταγραφή.

Η ελληνική εμπειρία είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Σύμφωνα με την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος (2025), το 68% των μεγάλων επιχειρήσεων διαθέτει πλέον πολιτική ισότητας και ποικιλομορφίας, ενώ το 52% εφαρμόζει προγράμματα κατάρτισης ή ψυχικής υποστήριξης προσωπικού. Οι δείκτες αυτοί αυξήθηκαν σημαντικά τα τελευταία τρία χρόνια, καθώς η αγορά αναγνωρίζει ότι η ευημερία των εργαζομένων είναι κρίσιμη για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης. Η υπευθυνότητα απέναντι στο ανθρώπινο κεφάλαιο είναι επένδυση και όχι κόστος.

Η Eurofound, στην έρευνα *Working Life 2025*, αναφέρει ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες όπου η ικανοποίηση των εργαζομένων συνδέεται άμεσα με τις πρακτικές ΕΚΕ. Επιχειρήσεις με σαφείς πολιτικές κατά τον αποκλεισμό και με έμφαση στην εκπαίδευση έχουν μικρότερη κινητικότητα προσωπικού και μεγαλύτερη παραγωγικότητα. Ο κοινωνικός δείκτης

ESG δεν είναι, λοιπόν, θηκός δείκτης, αλλά δείκτης αποδοτικότητας.

Η πανδημία ανέδειξε την ανάγκη για ευέλικτα μοντέλα εργασίας. Οι εταιρείες αναγκάστηκαν να ισορροπήσουν ανάμεσα στην απομακρυσμένη εργασία και την ομαδικότητα. Αυτή η εμπειρία άφησε πίσω της μια νέα κουλτούρα: σεβασμό στην προσωπική ζωή, προσαρμογή στις ανάγκες των εργαζομένων, διαφάνεια στους κανόνες αξιολόγησης. Η OECD, στο *Employment Outlook 2025*, επισημαίνει ότι η ευέλικτη εργασία και η ψυχολογική ασφάλεια αποτελούν πλέον κρίσιμους δείκτες βιώσιμης εταιρικής λειτουργίας.

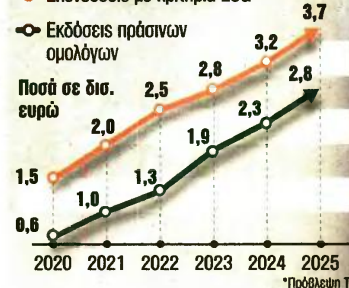
Η κοινωνική διάσταση του ESG εκτείνεται και πέρα από τον χώρο εργασίας. Περιλαμβάνει τις σχέσεις με προμηθευτές, πελάτες και κοινότητες. Η αλυσίδα αξίας μιας επιχείρησης δεν κρίνεται μόνο από την παραγωγή, αλλά και από το απόστημα των συνεργατών της. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία για την Εταιρική Δέουσα Επιμέλεια (CSDDD), που θα εφαρμοστεί σταδιακά από το 2026, επιβάλλει στις εταιρείες να διασφαλίζουν ότι οι συνεργάτες τους τηρούν βασικά κοινωνικά και εργασιακά πρότυπα. Αυτό σημαίνει ότι η κοινωνική υπευθυνότητα αποκτά οριζόντια διάσταση σε όλο το επιχειρηματικό οικοσύστημα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος συνδέει τις πολιτικές εργασιακής ευημερίας με τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα: οι εταιρείες που εφαρμόζουν υπεύθυνες πρακτικές παρουσιάζουν μικρότερο λειτουργικό κίνδυνο. Παράλληλα, το υπουργείο Εργασίας προωθεί, σε συνεργασία με το CSR Hellas, οδηγία για την ΕΚΕ στην εργασία, που περιλαμβάνει καλές πρακτικές από ελληνικές επιχειρήσεις σε θέματα ενσωμάτωσης, μη διάκρισης και κατάρτισης.

Η τεχνολογία παίζει ρόλο-κλειδί στη νέα εργασιακή κουλτούρα. Η τεχνητή νοημοσύνη και τα ψηφιακά εργαλεία αλλάζουν τον τρόπο αξιολόγησης και ανάπτυξης των εργαζομένων. Ωστόσο, φέρνουν και κινδύνους: αλγοριθμικές προκαταλήψεις, απόλεια προσωπικών δεδομένων, ανισότητες δεξιοτήτων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τον

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΠΡΑΣΙΝΑ ΟΜΟΛΟΓΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ESG

— Επενδύσεις με κριτήρια ESG

Οι νέοι κανόνες της Οδηγίας για την Έκθεση Εταιρικής Βιωσιμότητας (CSRD) απαιτούν από τις επιχειρήσεις να αναφέρουν συγκεκριμένα στοιχεία για την ισότητα, την υγεία και ασφάλεια, την εκπαίδευση, τις συνθήκες εργασίας και τη συμμετοχή των εργαζομένων στις αποφάσεις

AI Act, επιχειρεί να θέσει όρια, προβλέποντας αρχές διαφάνειας και εποπτείας στα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης. Για τις επιχειρήσεις, αυτό σημαίνει νέα υποχρέωση υπευθυνότητας απέναντι στην τεχνολογία.

Η νέα κοινωνική ευθύνη έχει επομένως πολλαπλές διαστάσεις: ανθρώπινη, τεχνολογική, ηθική. Η πραγματική πρόκληση για τις ελληνικές επιχειρήσεις είναι να περάσουν από τις αποσπασματικές δράσεις στην κουλτούρα διαρκούς φροντίδας. Οι πρωτοπόρες εταιρείες που επενδύουν σε περιβάλλον εργασίας ίσων ευκαιριών, σε πολιτικές ψυχικής υγείας και στην ισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής διαπιστώνουν ότι η κοινωνική υπευθυνότητα μεταφράζεται σε επιχειρηματική σταθερότητα.

Το «S» του ESG είναι, τελικά, το πιο απαιτητικό γράμμα, γιατί δεν αποτυπώνεται εύκολα σε αριθμούς. Μετρείται με την εμπιστοσύνη, τη συνεργασία και την κουλτούρα της επιχείρησης. Αν η ΕΚΕ ήταν κάποτε εξωτερική δράση, σήμερα είναι εσωτερική στάση. Και αυτός είναι ο λόγος που η κοινωνική ευθύνη παραμένει το πιο ανθρώπινο πρόσωπο της βιωσιμότητας.

9. ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ : ΤΟ Σ ΤΟΥ ΕΣΓ

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...01/11/2025

Σελίδα: 17

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

85% ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

που χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία ESG δηλώνουν ότι μείωσαν τον χρόνο σύνταξης εκθέσεων κατά 30%, σύμφωνα με την έκθεση του ΟΟΣΑ *Digital Governance Report 2025*. Η τεχνητή νοημοσύνη αρχίζει να εφαρμόζεται για τον εντοπισμό περιβαλλοντικών κινδύνων και την αυτόματη αξιολόγηση δεδομένων βιωσιμότητας. Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης αναπτύσσει τον Εθνικό Ψηφιακό Χάρτη ESG, που θα διασυνδέει στοιχεία εταιρειών και φορέων.

Από το 2026 όλα τα δεδομένα ESG θα συγκεντρώνονται αυτόματα στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα ESAP. Η τεχνολογία γίνεται ο νέος μηχανισμός διαφάνειας.

68%

των μεγάλων επιχειρήσεων διαθέτει πλέον πολιτική ισότητας και ποικιλομορφίας

52%

εφαρμόζει προγράμματα κατάρτισης ή ψυχικής υποστήριξης προσωπικού

ΙΣΟΤΗΤΑ

31% ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

διοικητικών συμβουλίων στην Ελλάδα είναι γυναίκες, σύμφωνα με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ποσοστό διπλάσιο από το 2019. Ο νόμος 4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση και οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την «gender balance» στις εισηγμένες εταιρείες αύξησαν τη συμμετοχή σε θέσεις ευθύνης. Παράλληλα, 62% των επιχειρήσεων εφαρμόζουν πολιτικές ισότητας στις αμοιβές και στην πρόσληψη. Η ισότητα φύλων δεν είναι πια κοινωνική παραχώρηση, αλλά δείκτης βιώσιμης διακυβέρνησης που επηρεάζει την αξιολόγηση ESG και την πρόσβαση σε κεφάλαια.

Επενδυτές και διαφάνεια

Η απαίτηση των αγορών για αξιόπιστα δεδομένα βιωσιμότητας και η αλλαγή στους κανόνες εταιρικής πληροφόρησης

Η εποχή της «επενδυτικής υπευθυνότητας» έχει ξεκινήσει. Οι επενδυτές, θεσμικοί και ιδιώτες, ζητούν σήμερα κάτι πολύ πιο συγκεκριμένο από τα ωραία λόγια περί βιωσιμότητας: αποδείξεις. Η διαφάνεια είναι πλέον το νέο νόμισμα της εμπιστοσύνης στις αγορές. Η σύνδεση του κεφαλαίου με τα κριτήρια ESG δεν αφορά μόνο τις μεγάλες εισηγμένες· επηρεάζει ολόκληρο το οικοσύστημα της ελληνικής οικονομίας, από τα funds έως τις μικρές επιχειρήσεις που αναζητούν δανεισμό.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την οδηγία CSRD (2022/2464), εισήγαγε ενιαίο πλαίσιο δημοσιοποίησης στοιχείων βιωσιμότητας για περισσότερες από 50.000 επιχειρήσεις στην Ευρώπη. Η καινοτομία της δεν είναι οι δείκτες – είναι η υποχρέωση επαληθευμένης πληροφόρησης. Οι εταιρείες δεν μπορούν πια να δημοσιεύουν απλές αφηγήσεις· οφείλουν να παρουσιάζουν ποσοτικά δεδομένα, ελεγχόμενα από ανεξάρτητους φορείς. Αυτή η απαίτηση αλλάζει ριζικά τον τρόπο λειτουργίας των αγορών.

Το 2025, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η Τράπεζα της Ελλάδος καθιέρωσαν εθνικό πλαίσιο για την επαλήθευση στοιχείων ESG. Οι εκθέσεις βιωσιμότητας θα συνοδεύονται από πιστοποίηση ανεξάρτητων ελεγκτών, ενώ οι εταιρείες που αποκρύπτουν ή παραποιούν δεδομένα αντιμετωπίζουν κυρώσεις. Όπως επισημαίνει η ΤτΕ, «η αξιοπιστία των στοιχείων βιωσιμότητας είναι προϋπόθεση σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος».

ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Η εμπιστοσύνη είναι πλέον μετρήσιμο μέγεθος. Σύμφωνα με την ICAP (ESG Transparency Index 2025), οι εταιρείες που δημοσιεύουν αναλυτικά δεδομένα ESG έχουν κατά μέσο όρο 40% μεγαλύτερη πιθανότητα να προσελκύσουν επενδύσεις. Οι επενδυτές θεωρούν τη διαφάνεια δείκτη σοβαρότητας και μακροπρόθεσμης αξίας. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB) και η EBRD υιοθετούν πλέον συστήματα αξιολόγησης που βασίζονται στην πληρότητα των ESG εκθέσεων, ενώ τα funds βιωσιμότητας (Sustainability Funds) αυξάνουν τις τοποθετήσεις τους σε επιχειρήσεις με υψηλή ποιότητα δεδομένων.

Το Χρηματιστήριο Αθηνών συμβάλλει αποφασιστικά στη διαφάνεια. Μέσω του ATHEX ESG Guide, παρέχει πρότυπη δομή για τις εκθέσεις βιωσιμότητας των εισηγμένων εταιρειών. Η πρωτοβουλία ευθυγραμμίζεται με το ευρωπαϊκό σχέδιο ESAP (European Single Access Point), το οποίο θα συγκεντρώνει σε ενιαία ψηφιακή πύλη όλες τις εκθέσεις βιωσιμότητας

επιχειρήσεων της ΕΕ. Από το 2026 οι έλληνες και διεθνείς επενδυτές θα μπορούν να συγκρίνουν τα στοιχεία όλων των εταιρειών, κάτι που θα ενισχύσει τη διαφάνεια αλλά και τον ανταγωνισμό.

Ο ΟΟΣΑ, στην έκθεση *Trust and Transparency 2025*, επισημαίνει ότι «η ποιοτική πληροφόρηση είναι ο πιο αξιόπιστος μηχανισμός καταπολέμησης του greenwashing». Όσο πιο λεπτομερή και ελεγμένα είναι τα δεδομένα τόσο μικρότερος ο κίνδυνος παραπλάνησης επενδυτών και πολιτών. Γι' αυτό η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών (ESMA) προωθεί την αυστηροποίηση των κανόνων δημοσιοποίησης και των ελέγχων.

Η ελληνική αγορά δείχνει να ανταποκρίνεται. Όπως αποτυπώνεται στην Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας 2025 της ΤτΕ, η διαφάνεια στα στοιχεία ESG λειτουργεί ως αντικίνητρο για επενδυτικούς κινδύνους. Οι εταιρείες που αποκαλύπτουν πλήρως τα δεδομένα τους αντιμετωπίζουν μικρότερη μεταβλητότητα αποδόσεων. Αντίθετα, η έλλειψη στοιχείων αποτρέπει επενδυτές και αυξάνει το κόστος κεφαλαίου.

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ

Η τεχνολογία συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της διαφάνειας. Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) αναπτύσσει τον Ψηφιακό Χάρτη ESG, που θα συγκεντρώνει σε πραγματικό χρόνο δεδομένα

από εταιρικές εκθέσεις, δημόσια μητρώα και φορείς ελέγχου. Ο ψηφιακός αυτός κόμβος θα διασυνδέεται με την ευρωπαϊκή βάση ESAP, κάνοντας την πληροφόρηση προσβάσιμη σε κάθε πολίτη και επενδυτή.

Η διαφάνεια, όμως, δεν είναι απλώς τεχνικό ζήτημα· είναι πολιτισμικό. Χρειάζεται κουλτούρα ειλικρίνειας και συνέπειας. Οι επιχειρήσεις που αναγνωρίζουν τις αδυναμίες τους και δημοσιοποιούν ρεαλιστικά στοιχεία κερδίζουν αξιοπιστία. Οι επενδυτές δεν αναζητούν τελειότητα,

αλλά εμπιστοσύνη. Και η εμπιστοσύνη κερδίζεται με τη σταθερή ροή δεδομένων και την αποφυγή υπερβολών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τονίζει ότι το ESG αποτελεί πλέον θεσμική υποχρέωση διαφάνειας, αντίστοιχη με τη χρηματοοικονομική λογιστική. Όπως η δημοσίευση οικονομικών ισολογισμών εγγυάται την αξιοπιστία των εταιρειών, έτσι και οι εκθέσεις βιωσιμότητας θα αποτελέσουν τον καθρέφτη της ηθικής τους λειτουργίας. Η ελληνική αγορά, μέσα από τον συντονισμό της Τράπεζας της Ελλάδος, του ΕΚΤ και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, χτίζει τα θεμέλια για αυτή τη νέα «λογιστική εμπιστοσύνης».

Η μετάβαση δεν θα είναι εύκολη. Θα απαιτήσει εκπαίδευση στελεχών, πρότυπα δεδομένων και έλεγχο ποιότητας. Όμως, όπως απέδειξε η εμπειρία των τελευταίων ετών, η διαφάνεια δεν είναι βάρος· είναι επένδυση. Κάθε βήμα προς την αξιοπιστία μειώνει τον κίνδυνο, προσελκύει επενδύσεις και ενισχύει τη θέση της χώρας στις αγορές.

Η εμπιστοσύνη δεν αγοράζεται· κερδίζεται. Και στην εποχή του ESG, η εμπιστοσύνη έχει γίνει το πιο πολύτιμο κεφάλαιο.

40%

μεγαλύτερη πιθανότητα να προσελκύσουν επενδύσεις έχουν κατά μέσο όρο οι εταιρείες που δημοσιεύουν αναλυτικά δεδομένα ESG

20 ΤΑ ΝΕΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ESG

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Η νέα κοινωνική κουλτούρα ΕΚΕ με μέτρο, αντίκτυπο και διάρκεια

Από τη φιλανθρωπία
στις μετρήσιμες λύσεις
που αλλάζουν ζωές σε
γειτονιές, σχολεία και
τοπικές οικονομίες

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα ωρίμασε μέσα από διαδοχικές κρίσεις και πλέον λειτουργεί ως σταθερός μηχανισμός κοινωνικής συνοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων και ενίσχυσης της εμπιστοσύνης. Θεσμικά, συνδέεται με την ευρωπαϊκή Οδηγία για την Εταιρική Αναφορά Βιωσιμότητας, όμως διατηρεί τον ανθρωποκεντρικό της χαρακτήρα: σχεδιάζει λύσεις για ανθρώπους, γειτονιές, σχολεία, νοσοκομεία, ΜΚΟ και τοπικές οικονομίες. Το 2025, η εικόνα της κοινωνικής ευθύνης είναι πιο πολυεπίπεδη από ποτέ. Από τις μεγάλες πρωτοβουλίες εθνικής εμβέλειας έως τα μικρά προγράμματα γειτονιάς, ο κοινός παρονομαστής είναι η μετρήσιμη αξία: κοινωνικοί δείκτες, μαθησιακά αποτελέσματα, ώρες εθελοντισμού, υποτροφίες, εργαστηριακές εξοπλισμούς, ενεργειακές αναβαθμίσεις, προσβασιμότητα για ΆμεΑ.

Πρώτος άξονας είναι η εκπαίδευση και οι δεξιότητες. Μετά την πανδημία, πανεπιστήμια και επιχειρήσεις συνεργάζονται σε προγράμματα ψηφιακής κατάρτισης, STEM εργασιών, πρακτικής άσκησης και mentoring. Η ΕΚΕ εδώ λειτουργεί ως καταλύτης που μετατρέπει την ακαδημαϊκή γνώση σε πραγματικές ευκαιρίες απασχόλησης. Σύμφωνα με μελέτες του ΟΟΣΑ και του Eurofound, οι εργαζόμενοι που συμμετέχουν σε τέτοιες δράσεις αυξάνουν την απασχολησιμότητά τους και παραμένουν περισσότερο σε θέσεις εργασίας ποιότητας.

Δεύτερος άξονας είναι η υγεία και η πρόληψη.

Ψη. Η κοινωνική ευθύνη επενδύει σε εξοπλισμό πρωτοβάθμιας φροντίδας, τηλεϊατρική, κινητές μονάδες προληπτικών ελέγχων, εκστρατείες εμβολιασμού, προγράμματα ψυχικής υγείας για εφήβους και υποστήριξη φροντιστών. Η διεθνής βιβλιογραφία δείχνει ότι κάθε ευρώ που επενδύεται στην πρόληψη επιστρέφει πολλαπλάσια οφέλη σε εξοικονόμηση δημοσίων πόρων.

Τρίτος άξονας είναι η τοπική ανάπτυξη και η ανθεκτικότητα. Οι πλημμύρες και οι πυρκαγιές των τελευταίων ετών ανέδειξαν την ανάγκη για έργα μικρής κλίμακας με μεγάλο κοινωνικό αντίκτυπο: αντιπλημμυρικές παρεμβάσεις σε σχολεία, αστικές δένδροφυτεύσεις, σκίαση δημοσίων χώρων, μικρά φωτοβολταϊκά σε κοινωφελείς δομές, αποκατάσταση μονοπατιών για ασφαλή πρόσβαση.

Τέταρτος άξονας είναι η ισότητα, η ένταξη και τα δικαιώματα. Η κοινωνική ευθύνη προχωρά πέρα από την απλή συμμόρφωση και στηρίζει πολιτικές ίσων ευκαιριών, προσβάσιμες υποδομές, γονεϊκή ισορροπία, μηδενική ανοχή σε παρενόχληση, προστασία προσωπικών δεδομένων, ενδυνάμωση μειονοτήτων. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η ευρωπαϊκή πολιτική για ισόρροπη εκπροσώπηση στα διοικητικά συμβούλια έχουν ήδη μετακινήσει τον πήχη.

Πέμπτος άξονας είναι ο εθελοντισμός και η εταιρική κουλτούρα. Χιλιάδες εργαζόμενοι αφιερώνουν ώρες σε δράσεις ανάγνωσης σε σχολεία, καθαρισμούς ακτών, αιμοδοσίες, εκπαιδευτικά hackathons, επισκευές χώρων κοινής ωφέλειας. Η αξία δεν είναι μόνο το άμεσο αποτέλεσμα, αλλά η ενδυνάμωση της ομάδας και η σύνδεση της εταιρικής ταυτότητας με σκοπό. Όπου ο εθελοντισμός είναι ενταγμένος σε στοχευμένη στρατηγική, η αφοσίωση των εργαζομένων ανεβαίνει, η απουσία μειώνεται και η ασφάλεια βελτιώνεται.

92% ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ

επιχειρήσεων στην Ελλάδα πραγματοποιούν τουλάχιστον μία δράση κοινωνικής ευθύνης επίσης, σύμφωνα με το CSR Hellas. Το 65% αυτών αφορά την εκπαίδευση, την κοινωνική αλληλεγγύη ή την ισότητα φύλων. Η ΕΚΕ παραμένει ο πιο αναγνωρισμένος πυλώνας ESG

Η αποτίμηση

Στον οικονομικό πυρήνα της ΕΚΕ βρίσκεται η αποτίμηση κοινωνικού αντίκτυπου. Η διεθνής πρακτική εισάγει εργαλεία μέτρησης όπως κοινωνικό ισοδύναμο επένδυσης, δείκτες αποτελεσματικότητας, έλεγχο τρίτου μέρους, ανοιχτά δεδομένα. Στην Ελλάδα, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και η στατιστική αρχή ενισχύουν την ψηφιακή πρόσβαση σε δεδομένα, επιτρέποντας συγκρίσεις ανά περιφέρεια και θεματικό πεδίο. Έτσι, ο διάλογος μετακινείται από το «πόσα δώσαμε» στο «τι άλλαξε, για ποιους και σε ποιον χρόνο».

Η ΕΚΕ δεν αντικαθιστά το κράτος: το συμπληρώνει. Εκεί όπου απαιτείται ευελιξία, ταχύτητα και πειραματισμός, οι επιχειρήσεις μπορούν να κινηθούν πέρα από τους κανόνες, να δοκιμάσουν πιλοτικές λύσεις, να τις παραδώσουν στις Αρχές όταν αποδείχθούν αποτελεσματικές. Παραδείγματα τέτοιων προσέγγισης είναι οι ψηφιακές πλατφόρμες ραντεβού υγείας, οι εφαρμογές ενημέρωσης για φυσικούς κινδύνους, τα δίκτυα ανακύκλωσης με συμμετοχή πολιτών, οι σχολικές βιβλιοθήκες με ανοιχτές ώρες για τη γειτονιά.

Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η ΕΚΕ μοιάζει συχνά πολυτέλεια. Στην πραγματικότητα, είναι μοχλός πελατειακής εμπιστοσύνης και πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Τράπεζες και ευρωπαϊκοί θεσμοί ενσωματώνουν κοινωνικούς δείκτες στις αξιολογήσεις, αναγνωρίζοντας ότι εταιρείες με πρόγραμμα υπευθυνότητας διαχειρίζονται καλύτερα τους κινδύνους και στηρίζουν την τοπική απασχόληση.

Στον τουρισμό, η κοινωνική ευθύνη αφορά την προστασία φυσικού κεφαλαίου, την ορθή διαχείριση νερού, τη μείωση αποβλήτων, την ανάδειξη πολιτισμού και την αγορά από τοπικούς παραγωγούς. Όταν αυτά συνδυαστούν με πολιτικές αξιοπρεπούς εργασίας, εμφανιζόμαστε διπλά: καλύτερη εμπειρία επισκεπτών, πιο συνεκτικές κοινότητες. Στη μεταποίηση, οι αλυσίδες διανομής γίνονται διαφανέστερες με κώδικες δεοντολογίας, ενώ στην αγροδιατροφή κερδίζουν έδαφος τα σχήματα δίκαιου εμπορίου.

Η κοινωνική ευθύνη είναι επίσης τεχνολογία. Ανώνυμα δεδομένα δείχνουν πού χρειάζεται βοήθεια, έξυπνοι αισθητήρες παρακολουθούν την κατανάλωση, ανοιχτά εργαλεία λογιστικής επιτρέπουν διαφάνεια, εφαρμογές διευκολύνουν τον εθελοντισμό. Η τεχνική νομιμότητα χαρτογραφεί κινδύνους πλημμύρας, εντοπίζει εκπαιδευτικά κενά, υποστηρίζει εξοικονομημένη μάθηση. Η πρόκληση είναι να διαφυλαχθούν δικαιώματα, να αποφευχθούν αποκλεισμοί και να συμμετέχουν οι ίδιοι οι ωφελοούμενοι στον σχεδιασμό.

Ισορροπία

Στο θεσμικό πεδίο, η ΕΚΕ συνομιλεί με το πλαίσιο βιωσιμότητας χωρίς να απορροφάται από αυτό. Οι ευρωπαϊκοί κανόνες ορίζουν πώς αναφέρουμε στοιχεία για κοινωνικούς δείκτες, όμως αφήνουν χώρο για ουσιαστικές συνεργασίες. Η κοινωνική ευθύνη διατηρεί την ευκαμψία της, εξηγεί την ιστορία πίσω από τους δείκτες και φέρνει στο προσκήνιο τις πραγματικές ανάγκες των κοινοτήτων. Αυτή η ισορροπία μεταξύ μέτρησης και νοήματος είναι το κλειδί για τη συνέχεια.

Για να προχωρήσουμε, χρειάζονται τρία πράγματα. Πρώτον, σταθερές συμμαχίες δημοσίου, ιδιωτικού και τρίτου τομέα με κοινά δεδομένα και διαφανείς στόχους. Δεύτερον, επένδυση σε ανθρώπους: εκπαιδευτές, κοινωνικούς επιστήμονες, τεχνικούς ασφαλείας, συμβούλους προσβασιμότητας, διαμεσολαβητές γειτονιάς. Τρίτον, επικοινωνία με σεμνότητα, που αναδεικνύει τον αντίκτυπο χωρίς υπερβολές. Όταν η κοινωνική ευθύνη μιλά με έργα, γίνεται πυξίδα εμπιστοσύνης.

Στο τέλος, το μέτρο της ΕΚΕ δεν είναι πόσες δράσεις έγιναν, αλλά πόσες ζωές βελτιώθηκαν. Εκεί θα κρίνεται από δω και πέρα η ωριμότητα των ελληνικών επιχειρήσεων: στο αν θα μετατρέπουν κάθε κοινωνική επένδυση σε διαρκή πρόοδο, αν θα ακούνε τις κοινότητες και αν θα αφήνουν πίσω θεσμούς που θα αντέχουν περισσότερο από τις ίδιες. Αυτή είναι η πραγματική υπόσχεση της σύγχρονης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...01/11/2025

Σελίδα:22

22 ΤΑ ΝΕΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ESG

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Η πράξη της ευθύνης Το ESG στις ελληνικές εισηγμένες – Από τη συμμόρφωση στη στρατηγική

Πώς οι μεγάλες επιχειρήσεις ενσωματώνουν τις αρχές
βιωσιμότητας και διαφάνειας στις εταιρικές τους αποφάσεις

Οι ελληνικές εισηγμένες εταιρείες βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μετάβασης στη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση. Από τη στιγμή που το ESG έγινε θεσμική υποχρέωση στην Ευρώπη, η προσαρμογή των μεγάλων επιχειρήσεων εξελίσσεται σε αγώνα δρόμου για τη διαφάνεια και τη φερεγγυότητα. Η αγορά κεφαλαίου, που παραδοσιακά τιμωρεί την αβεβαιότητα, ανταμείβει πλέον τις εταιρείες που δημοσιεύουν αξιόπιστα και πλήρη στοιχεία βιωσιμότητας. Το ESG έχει γίνει κριτήριο αξιολόγησης για επενδυτές, δανειστές και ρυθμιστικές Αρχές.

Το Χρηματιστήριο Αθηνών λειτουργεί ήδη ως θεσμικός κόμβος του ESG στη χώρα. Το 2025, μέσω της πλατφόρμας ATHEX ESG Hub, παρέχει ενιαίο πλαίσιο δημοσιοποίησης δεικτών, με στόχο να διασφαλιστεί η συγκρισιμότητα των στοιχείων μεταξύ των εισηγμένων. Το εγχείρημα, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), εναρμονίζεται με την ευρωπαϊκή πύλη ESAP, που θα λειτουργεί πανευρωπαϊκά έως το 2026. Με αυτόν τον τρόπο οι επενδυτές αποκτούν άμεση πρόσβαση σε αξιόπιστα δεδομένα ESG για όλες τις ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες.

Σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής Κεφα-

λαιαγοράς, πάνω από 70% των εισηγμένων έχουν ήδη δημοσιεύσει εκθέσεις βιωσιμότητας, ενώ το 45% διαθέτει ειδικά επιτροπή ESG στο διοικητικό συμβούλιο. Οι τομείς στους οποίους καταγράφεται η μεγαλύτερη πρόοδος είναι η ενεργειακή απόδοση, η ανακύκλωση, η ισότητα φύλων και η εταιρική διακυβέρνηση. Ο νόμος 4706/2020, που επέβαλε αυστηρότερους κανόνες λειτουργίας στα ΔΣ, αποτέλεσε το θεμέλιο πάνω στο οποίο χτίστηκε η νέα κοινότητα λογοδοσίας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στην έκθεση «ESG και Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα 2025», σημειώνει ότι οι ελληνικές εισηγμένες που υιοθέτησαν πλήρως το πλαίσιο ESG κατέγραψαν υψηλότερη κεφαλαιοποίηση και μειωμένη μεταβλητότητα αποδόσεων. Η συσχέτιση αυτή αποδεικνύει ότι η υπευθυνότητα δεν είναι αντίπαλος της κερδοφορίας, αλλά παράγοντας σταθερότητας. Όπως εξηγεί η ΤτΕ, «οι επιχειρήσεις που ενσωματώνουν περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια στη στρατηγική τους παρουσιάζουν μικρότερο επιχειρηματικό ρίσκο και καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση».

Η ελληνική εμπειρία επιβεβαιώνει την ευρωπαϊκή τάση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην ετήσια έκθεση Corporate Sustainability

Implementation 2025, αναφέρει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν από τις υψηλότερες επιδόσεις προσαρμογής στη νέα οδμή για την Έκθεση Εταιρικής Βιωσιμότητας (CSRD), ειδικά στους τομείς της ενέργειας, των υποδομών και των τραπεζών. Οι εταιρείες αυτές δεν περιορίζονται στη συμμόρφωση αλλά αναπτύσσουν στρατηγικές ESG με μακροπρόθεσμους στόχους και δείκτες προόδου.

Πιστοποίηση ανεξάρτητων ελεγκτών
Η ICAP, στο ESG Leaders Greece 2025, σημειώνει ότι οι εισηγμένες που δημοσιοποιούν ελεγμένα δεδομένα ESG προσελκύουν επενδύσεις τριπλάσιες σε σχέση με εκείνες που περιορίζονται σε απλές δηλώσεις προθέσεων. Η αγορά έχει αρχίσει να τιμολογεί την αξιοπιστία. Όπως δείχνει η εμπειρία των τελευταίων ετών, οι εταιρείες που καθυστερούν να προσαρμοστούν αντιμετωπίζουν δυσκολίες δανεισμού, ενώ όσες ενσωματώνουν ESG πρακτικές απολαμβάνουν χαμηλότερα επιτόκια και υψηλότερη απόδοση.

Ο ΟΟΣΑ, στην έκθεση Corporate Governance Factbook 2025, τονίζει ότι η Ελλάδα έχει εδραιώσει ένα πλήρες θεσμικό πλαίσιο για την εταιρική διακυβέρνηση και τη βιωσιμότητα, αλλά χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση της ποιοτικής

πληροφόρησης: λιγότερη «ρητορική βιωσιμότητας» και περισσότερα ποσοτικά δεδομένα. Σε αυτή την κατεύθυνση κινείται και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, που σχεδιάζει την πιστοποίηση ανεξάρτητων ελεγκτών ESG από το 2026.

Οι επιχειρήσεις, ωστόσο, αντιμετωπίζουν πρακτικές δυσκολίες. Το κόστος συλλογής δεδομένων, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και η ανάγκη για ψηφιακά εργαλεία παραμένουν εμπόδια. Για τον λόγο αυτό η κυβέρνηση προωθεί φορολογικά κίνητρα για εταιρείες που δημοσιεύουν επαληθευμένες εκθέσεις ESG. Παράλληλα, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης ετοιμάζει πλατφόρμα υποστήριξης για εισηγμένες και μη εισηγμένες επιχειρήσεις, με πρότυπα δεικτών και οδηγίες για τη σύνδεση με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Το ESG λειτουργεί πλέον ως γλώσσα επικοινωνίας μεταξύ επιχειρήσεων, επενδυτών

6. ΤΟ ESG ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΗ...

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...01/11/2025

Σελίδα:23

62% ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

δήλωσε ότι θα ήθελε «λιγότερα λόγια και περισσότερες πράξεις», ένα εύρημα που ενίσχυσε τον διάλογο για την ανάγκη μεγαλύτερης διαφάνειας

70% ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ

έχουν ήδη δημοσιεύσει εκθέσεις βιωσιμότητας

45% ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ

ειδική επιτροπή ESG στο διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

και κοινωνίας. Ο τρόπος με τον οποίο οι εισηγμένες επικοινωνούν τη στρατηγική τους για το περιβάλλον και την κοινωνία επηρεάζει άμεσα την εικόνα τους στις αγορές. Οι επενδυτές δεν αναζητούν μόνο αποδόσεις, αλλά και συνέπεια θέλουν να δουν πώς οι δεσμεύσεις μεταφράζονται σε πράξεις. Η διαφάνεια δεν είναι απλώς ηθική αξία, αλλά επενδυτική αναγκαιότητα.

Στην Ελλάδα, η σύνδεση των εισηγμένων με το ESG έχει δημιουργήσει μια νέα κουλτούρα εταιρικής διοίκησης. Από τη συμμόρφωση περνάμε στη στρατηγική βιωσιμότητας. Οι εταιρείες που κατανοούν ότι η υπευθυνότητα είναι παράγοντας ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος θα είναι εκείνες που θα ηγηθούν της επόμενης δεκαετίας. Το ESG δεν είναι μια επιπλέον υποχρέωση· είναι ο νέος οδικός χάρτης για μια οικονομία ανθεκτική, δίκαιη και σύγχρονη.

Η επιστροφή στον άνθρωπο

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, που ξεκίνησε στην Ελλάδα ως εθελοντική πρωτοβουλία μερικών μεγάλων επιχειρήσεων, επιστρέφει σήμερα στο επίκεντρο της οικονομικής και κοινωνικής συζήτησης. Η δεκαετία του ESG έκανε αναγκαία τη μέτρηση, τους δείκτες, τη διαφάνεια. Όμως πίσω από τους αριθμούς επανεμφανίζεται η ανάγκη για κάτι πιο ουσιαστικό: η σχέση εμπιστοσύνης με τον άνθρωπο. Οι πολίτες, οι εργαζόμενοι, οι τοπικές κοινότητες αναζητούν εταιρείες που δεν λειτουργούν μόνο για το κέρδος, αλλά για το κοινό όφελος. Και αυτή ακριβώς είναι η ουσία της Κοινωνικής Εταιρικής Ευθύνης (CSR) που ξαναβρίσκει τη θέση της στο νέο πλαίσιο βιωσιμότητας.

Σύμφωνα με την έρευνα Hellenic ESG Barometer 2025 του ACG – The American College of Greece, οι έλληνες πολίτες αναγνωρίζουν ότι η κοινωνική ευθύνη είναι το σημαντικότερο πεδίο εταιρικής δράσης. Το 78% θεωρεί ότι οι επιχειρήσεις οφείλουν να συμβάλουν ενεργά σε κοινωνικά ζητήματα, ενώ μόλις το 32% πιστεύει ότι το κάνουν επαρκώς. Η απόσταση αυτή δείχνει ότι, παρά τις θεσμικές εξελίξεις, η κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας δεν έχει καλυφθεί πλήρως. Ο πολίτης εξακολουθεί να κρίνει τις εταιρείες με βάση τις πράξεις τους, όχι τις εκθέσεις τους.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Ο οργανισμός CSR Hellas, με παρουσία πλέον σε κάθε περιφέρεια της χώρας, έχει μεταφέρει το βάρος από τις χορηγίες στα μακροπρόθεσμα προγράμματα κοινωνικής συνοχής. Δράσεις για την απασχόληση νέων, την εκπαίδευση, τη στήριξη οικογενειών και την κοινωνική επιχειρηματικότητα αποτελούν σήμερα τον πυρήνα των ελληνικών πρωτοβουλιών. Σε συνεργασία με το UN Global Compact, προωθεί τη σύνδεση των δράσεων EKE με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), δίνοντας έμφαση στον Στόχο 8 (Αξιοπρεπής Εργασία και Ανάπτυξη) και τον Στόχο 13 (Κλιματική Δράση).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο *Sustainable Europe Report 2025*, επισημαίνει ότι η Ελλάδα βρίσκεται πάνω από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο σε κοινωνικές πρωτοβουλίες που συνδέονται με την εργασία και την τοπική ανάπτυξη, αλλά υπολείπεται στη μέτρηση των αποτελεσμάτων. Ενώ δηλαδή υπάρχει πλούσια δράση, λείπει η ποσοτικοποίηση του αντίκτυπου. Για αυτό, **το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)** προωθεί το 2025 την πλατφόρμα «Κοινωνικός Απολογισμός σε Αριθμούς», όπου θα συγκεντρώνονται δεδομένα για προγράμματα εταιρικής ευθύνης, ώστε να αποτυπώνεται με σαφήνεια το κοινωνικό αποτύπωμα των επιχειρήσεων.

Σημαντικό ρόλο παίζουν και οι ΜΚΟ που συνεργάζονται με τον ιδιωτικό τομέα. Η εμπειρία των τελευταίων ετών δείχνει ότι τα πιο επιτυχημένα προγράμματα EKE είναι εκείνα που σχεδιάζονται από κοινού με την κοινωνία των πολιτών. Οι

επιχειρήσεις αναγνωρίζουν πως η αποτελεσματική κοινωνική παρέμβαση απαιτεί συνεργασίες, όχι μονομερείς πρωτοβουλίες. Η κοινωνική ευθύνη γίνεται έτσι δικτύωση εμπιστοσύνης: επιχείρηση, κράτος και κοινωνία σε κοινό σκοπό.

Η πανδημία και η ενεργειακή κρίση άλλαξαν ριζικά τη σημασία της EKE. Η κοινωνία αναζητά πια ανθεκτικότητα και ασφάλεια, όχι απλώς υποστήριξη. Οι δράσεις κοινωνικής ευθύνης στρέφονται στην ενίσχυση δεξιοτήτων, την ψυχική υγεία, την ισότητα ευκαιριών. Ο ΟΟΣΑ, στην έκθεση *Social Resilience and Corporate Impact 2025*, αναφέρει ότι «οι επιχειρήσεις που στηρίζουν κοινωνικά δίκτυα και προσφέρουν ευκαιρίες εκπαίδευσης συμβάλλουν πιο αποτελεσματικά στη συνοχή από εκείνες που περιορίζονται σε δωρεές». Η νέα EKE είναι συμμετοχική και εκπαιδευτική.

Από τη μεριά τους, οι εργαζόμενοι αποτελούν πια κεντρικό δείκτη υπευθυνότητας. Οι εταιρείες που διασφαλίζουν αξιοπρεπείς συνθήκες, πολιτικές ισότητας και υποστήριξη προσωπικής ανάπτυξης απολαμβάνουν χαμηλότερη κινητικότητα προσωπικού και υψηλότερη παραγωγικότητα. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Eurofound, στην έκθεση 2025, δείχνει ότι επιχειρήσεις με προγράμματα ευεξίας εργαζομένων καταγράφουν 20% λιγότερες απουσίες. Αυτή η διάσταση της EKE, που αγγίζει άμεσα την καθημερινή ζωή, είναι και η πιο ορατή για το κοινό.

ΝΕΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Η τεχνολογία δίνει νέα εργαλεία στις δράσεις κοινωνικής ευθύνης. Πλατφόρμες μικροχρηματοδότησης, εφαρμογές διαφάνειας και συμμετοχικά δίκτυα ενισχύουν την πρόσβαση πολιτών και εργαζομένων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πρόγραμμα *Digital for Social Good*, χρηματοδοτεί έργα που συνδέουν ψηφιακή και κοινωνική καινοτομία. Στην Ελλάδα, το ΕΚΤ υποστηρίζει πρωτοβουλίες κοινωνικής οικονομίας που αξιοποιούν δεδομένα ESG για τοπικές δράσεις — από κοινωνικά παντοπωλεία έως δίκτυα κυκλικής οικονομίας.

Η πρόκληση πλέον είναι να συνδεθεί η EKE με την καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων, όχι μόνο με τις ετήσιες αναφορές. Η κοινωνική ευθύνη πρέπει να διαπερνά όλες τις αποφάσεις: προσλήψεις, επενδύσεις, σχέσεις με πελάτες και προμηθευτές. Όπως σημειώνει το CSR Hellas, «η πραγματική EKE αρχίζει όταν η εταιρεία αποφασίζει με βάση τον αντίκτυπο».

Η επιστροφή της κοινωνικής ευθύνης στο προσκήνιο δείχνει ότι, παρά την τεχνοκρατική γλώσσα του ESG, η ουσία της βιωσιμότητας παραμένει βαθιά ανθρώπινη. Η εμπιστοσύνη δεν χτίζεται με δείκτες, αλλά με συνέπεια και συμμετοχή. Η ελληνική εμπειρία αποδεικνύει πως οι επιχειρήσεις που κατανοούν αυτό το μήνυμα αποκτούν όχι μόνο κοινωνική αποδοχή, αλλά και σταθερό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

78%

των ελλήνων πολιτών θεωρεί ότι οι επιχειρήσεις οφείλουν να συμβάλουν ενεργά σε κοινωνικά ζητήματα

32%

πιστεύει ότι το κάνουν επαρκώς, σύμφωνα με την έρευνα Hellenic ESG Barometer 2025 του ACG – The American College of Greece

24 ΤΑ ΝΕΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ESG

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Η νέα θωράκιση των επιχειρήσεων Ρίσκα και κανόνες: η επόμενη ημέρα του ESG

Από τη διαχείριση κλιματικών κινδύνων έως τις υποχρεωτικές ευρωπαϊκές οδηγίες, το ESG μετατρέπεται σε μηχανισμό βιώσιμης εταιρικής ασφάλειας

Οι πυρκαγιές, οι πλημμύρες και η αστάθεια του καιρού δεν είναι πλέον «εξαιρέσεις». Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οι ζημιές από φυσικές καταστροφές στη χώρα ξεπέρασαν τα 2,5 δισ. ευρώ την τελευταία διετία, επηρεάζοντας άμεσα τις επιχειρήσεις και την απασχόληση. Η ΕΚΤ προειδοποιεί ότι η κλιματική αλλαγή θα αυξήσει το επενδυτικό ρίσκο και θα πιέσει τη χρηματοδότηση εταιρειών που δεν εφαρμόζουν στρατηγική βιωσιμότητας. Το ESG, από προαιρετικό εργαλείο προβολής, εξελίσσεται πλέον σε υποχρεωτικό μηχανισμό πρόληψης και λογοδοσίας.

Η έννοια του εταιρικού κινδύνου έχει αλλάξει ριζικά. Οι επιχειρήσεις δεν αξιολογούνται μόνο με βάση τα οικονομικά τους μεγέθη, αλλά και με το πώς διαχειρίζονται τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διακυβερνητικούς κινδύνους. Η ΕΚΤ, στις Κατευθυντήριες Γραμμές 2025, ενσωματώνει για πρώτη φορά τους δείκτες ESG στα stress tests των τραπεζών, ζητώντας από τα πιστωτικά ιδρύματα να εξετάζουν την ανθεκτικότητα των πελατών τους σε

περιβαλλοντικές και κοινωνικές κρίσεις.

Η Τράπεζα της Ελλάδος επιβεβαιώνει ότι οι εταιρείες που εφαρμόζουν σχέδιο ESG κινδύνου εξασφαλίζουν χαμηλότερο ασφάλιστρο έως 20% και πρόσβαση σε πιο ευνοϊκούς όρους δανεισμού. Οι ασφαλιστικές εταιρείες, με τη σειρά τους, εντάσσουν δείκτες βιωσιμότητας στα μοντέλα τιμολόγησης, επιβραβεύοντας τις επιχειρήσεις που διαθέτουν πολιτικές ενεργειακής αποδοτικότητας και κοινωνικής υπευθυνότητας.

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες με υψηλή κλιματική και

κοινωνική ευαλωτότητα, αλλά ταυτόχρονα καταγράφει τη μεγαλύτερη πρόοδο στην ανάπτυξη εργαλείων ανάλυσης κινδύνου. Η δημιουργία του Εθνικού Παρατηρητηρίου Κλιματικού Κινδύνου και η ένταξη του ESG στη στρατηγική της πολιτικής προστασίας αποτελούν σημαντικά βήματα θεσμικής προσαρμογής.

ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Η νέα πραγματικότητα απαιτεί και νέους κανόνες. Από το 2024 τέθηκε σε ισχύ η Οδηγία για την Εταιρική Αναφορά Βιωσιμότητας (CSRD), που επιβάλλει στις επιχειρήσεις να δημοσιεύουν λεπτομερείς εκθέσεις ESG με ίδιο νομικό βάρος με τους οικονομικούς ισολογισμούς. Μέχρι το 2026, τουλάχιστον 1.000 ελληνικές εταιρείες θα καλύπτονται από το πλαίσιο αυτό, ενώ από το 2027 η υποχρέωση επεκτείνεται και σε μεγάλες ΜΜΕ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη νέα Οδηγία για τη Δέουσα Επιμέλεια στις Εταιρικές Σχέσεις (CSDDD), κάνει ένα ακόμη βήμα: υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να ελέγχουν και τους προμηθευτές, υπεργολάβους και

θυγατρικές τους σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα, ώστε να αποτρέπουν παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και περιβαλλοντικών προτύπων. Για πρώτη φορά, η ευθύνη επεκτείνεται πέρα από τα όρια της εταιρείας.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, προχωρά στη δημιουργία ενός Εθνικού Μηχανισμού Επαλήθευσης ESG Δεδομένων μέσω του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ). Ο μηχανισμός αυτός θα διασφαλίζει ότι οι εταιρικές εκθέσεις συμβαδίζουν με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και ότι τα δημοσιοποιημένα στοιχεία είναι συγκρίσιμα και ελέγξιμα.

Από το 2026 η Ελλάδα θα συνδεθεί με την ευρωπαϊκή πλατφόρμα ESAP (European Single Access Point), όπου θα συγκεντρώνονται τα ESG δεδομένα όλων των κρατών-μελών. Για πρώτη φορά, οι ελληνικές επιχειρήσεις θα αξιολογούνται με τους ίδιους δείκτες με τους ευρωπαϊκούς ανταγωνιστές τους. Η ESMA έχει ήδη εκδώσει οδηγίες για κοινά πρότυπα αναφοράς, τα οποία θα γίνουν υποχρεωτικά στις επόμενες εκθέσεις βιωσιμότητας.

Οι αλλαγές αυτές, όσο αυστηρές κι αν φαίνονται, αναμένεται να ενισχύσουν την αξιοπιστία και την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Η OECD, στην έκθεση *Regulatory Foresight 2025*, προβλέπει ότι η πλήρης εφαρμογή των οδηγιών CSRD και CSDDD θα αυξήσει το κόστος συμμόρφωσης κατά 35%, αλλά θα μειώσει κατά 20% το ρίσκο ρυθμιστικών κυρώσεων και κατά 15% το κόστος δανεισμού.

ΕΛΕΓΧΟΣ

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες, μέσω της ΕΙΒ και της ΕΒΡΔ, ήδη συνδέουν τα επιτόκια χρηματοδότησης με την ESG αξιολόγηση. Επιχειρήσεις που τηρούν αποδεδειγμένα πρότυπα βιωσιμότητας απολαμβάνουν καλύτερους όρους δανεισμού, ενώ οι υπόλοιπες αντιμετωπίζουν υψηλότερο κόστος κεφαλαίου. Στην Ελλάδα, η Τράπεζα της Ελλάδος προτείνει τη δημιουργία ειδικών «πράσινων δανείων» για εταιρείες που εφαρμόζουν σχέδια πρόληψης ESG κινδύνων.

Η ψηφιοποίηση ενισχύει περαιτέρω το πλαίσιο ελέγχου. Ο Εθνικός Ψηφιακός Χάρτης ESG του ΕΚΤ συνδέει τα εταιρικά δεδομένα με πλατφόρμες της ΕΕ, ενώ το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ετοιμάζει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων ESG μέσω gov.gr. Ο στόχος είναι η αυτοματοποίηση της πληροφόρησης και η μείωση του διοικητικού βάρους για τις επιχειρήσεις.

Παράλληλα, το υπουργείο Περιβάλλοντος εντάσσει την εταιρική βιωσιμότητα στη Νέα Εθνική Στρατηγική για την Κλιματική Ουδετερότητα 2050, με δεσμευτικούς στόχους μείωσης εκπομπών και κίνητρα για υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών. Η πολιτεία και οι αγορές κινούνται πλέον στην ίδια κατεύθυνση: ESG ως όρος επιβίωσης και ανάπτυξης.

Η Eurofound, στην ανάλυσή της για το 2025, τονίζει ότι οι εταιρείες με ενσωματωμένα πλάνα ESG κινδύνου εμφάνισαν κατά 25% μικρότερη πτώση παραγωγικότητας σε περιόδους κρίσης. Το ESG, συνεπώς, δεν είναι απλώς δείκτης βιωσιμότητας αλλά σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για την οικονομία.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην αρχή μιας νέας φάσης: από τη συμμόρφωση στη διαρκή βελτίωση. Η θεσμική ενσωμάτωση του ESG, οι ψηφιακές υποδομές δεδομένων και η ευρωπαϊκή ενταρμόνιση οδηγούν σε ένα σταθερότερο, πιο διαφανές και ανθεκτικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Το ESG δεν είναι πια επικοινωνιακή ταμπέλα. Είναι το νέο σύστημα ασφάλειας και αξιοπιστίας της ελληνικής οικονομίας.

25% ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ

πτώση παραγωγικότητας σε περιόδους κρίσης εμφάνισαν οι εταιρείες με ενσωματωμένα πλάνα ESG κινδύνου, σύμφωνα με την ανάλυση της Eurofound για το 2025

26 ΤΑ ΝΕΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ESG

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Η επόμενη ημέρα της βιωσιμότητας Το μέλλον του ESG στην Ελλάδα – Από τη συμμόρφωση στη δημιουργία αξίας

Πώς διαμορφώνονται οι τάσεις, οι προβλέψεις και οι στρατηγικές για την επόμενη δεκαετία της βιώσιμης επιχειρηματικότητας

Το ESG στην Ελλάδα βρίσκεται σε καμπί ωρίμασης. Μέσα σε πέντε χρόνια, από μια νέα έννοια γραφειοκρατικής συμμόρφωσης, εξελίσσεται σε παράγοντα εταιρικής στρατηγικής, χρηματοδότησης και φήμης. Η πρόκληση της επόμενης δεκαετίας είναι να περάσουμε από τη «μετάφραση» των ευρωπαϊκών οδηγιών στη δημιουργία πραγματικής αξίας – για τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και την κοινωνία. Η βιωσιμότητα δεν είναι μια υποχρέωση: είναι ο νέος τρόπος λειτουργίας.

Σύμφωνα με την Έκθεση Προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ελλάδα (2025), η χώρα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στην ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στη νομοθεσία και στα επιχειρηματικά πρότυπα. Πάνω από 1.000 εταιρείες θα υπάγονται ως το 2026 στην οδηγία CSRD, ενώ η δισυπόθεση με την ευρωπαϊκή πλατφόρμα ESAP θα καταστήσει τα δεδομένα τους δημόσια διαθέσιμα. Αυτό το νέο τοπίο διαφάνειας αλλάζει ριζικά τη σχέση αγοράς και κοινωνίας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο της «Πράσινης Μετάβασης», αναπτύσσει μηχανισμό αξιολόγησης ESG κινδύνου για τις επιχειρήσεις και τα πιστωτικά ιδρύματα. Από το 2026, τα τραπεζικά ιδρύματα θα οφείλουν να υπολογίζουν το λεγόμενο «ESG credit risk» πριν από κάθε χρηματοδότηση. Έτσι, η βιωσιμότητα θα παύσει να είναι ένα κεφάλαιο των εκδόσεων και θα γίνει προϋπόθεση χρηματοοικονομικής σταθερότητας.

Στον τομέα των επενδύσεων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB) και η EBRD ενισχύουν τις πράσινες χρηματοδοτήσεις, με έμφαση στις ΜμΕ και στα έργα υποδομών. Το 2024-2025 εκδόθηκαν στην Ελλάδα πράσινα και κοινωνικά ομόλογα συνολικής αξίας 2,8 δισ. ευρώ, ενώ το 60% των νέων επιχειρηματικών σχεδίων που εντάχθηκαν στο Ταμείο Ανάκαμψης περιλαμβάνει ρητρες βιωσιμότητας. Η τάση δείχνει ότι το ESG μετατρέπεται σε μακροοικονομικό παράγοντα ανάπτυξης.

«ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ESG»

Η ΟΟΣΑ, στην έκθεση *The Future of ESG Policies 2025*, προβλέπει ότι η Ελλάδα μπορεί να γίνει πρότυπο για την ενσωμάτωση κοινωνικών δεικτών στις πολιτικές βιωσιμότητας.

Ο οργανισμός επισημαίνει ότι η ελληνική οικονομία, λόγω της σύνθεσης των ΜμΕ και του ισχυρού τουριστικού τομέα, έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει «ανθρώπινο ESG» – ένα μοντέλο που θα εστιάζει στην κοινωνική συνοχή, στην εκπαίδευση και στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη.

Παράλληλα, η τεχνολογία ανοίγει νέους ορίζοντες. Η τεχνητή νοημοσύνη, τα big data και οι ψηφιακές πλατφόρμες ESG επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να συλλέγουν και να αναλύουν δεδομένα σε πραγματικό χρόνο.

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) αναπτύσσει τον «Ψηφιακό Χάρτη ESG» που θα επιτρέπει διασύνδεση δεδομένων από δημόσιες βάσεις, εταιρικές αναφορές και διεθνείς δείκτες. Η αξιοποίηση των δεδομένων θα δώσει τη δυνατότητα σχεδιασμού

πολιτικών βάσει τεκμηρίων, μειώνοντας το διοικητικό κόστος.

Στον κοινωνικό τομέα, το ESG προβλέπεται να συνδεθεί με τις πολιτικές απασχόλησης, ισότητας και εκπαίδευσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί το πρόγραμμα *Social Impact for SMEs*, με στόχο την υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων που εφαρμόζουν κοινωνικές πρακτικές και προσλαμβάνουν ευάλωτες ομάδες. Στην Ελλάδα, τα πρώτα πιλοτικά έργα τρέχουν ήδη σε συνεργασία με το υπουργείο Εργασίας και το CSR Hellas, δείχνοντας ότι η ΕΚΕ και το ESG δεν είναι παράλληλοι δρόμοι αλλά συγκλίνουσες πορείες.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

Η επόμενη φάση του ESG θα είναι η ολοκληρωμένη ενσωμάτωση στους κλάδους-πυλώνες

Η επόμενη φάση του ESG θα είναι η ολοκληρωμένη ενσωμάτωση στους κλάδους-πυλώνες της οικονομίας. Ενέργεια, τουρισμός, μεταφορές, γεωργία και τεχνολογία καλούνται να δημιουργήσουν κοινά πρότυπα και κλαδικούς δείκτες

Η ελληνική πραγματικότητα

Η βιώσιμη ανάπτυξη δεν είναι αφηρημένη έννοια: είναι ο κοινός παρονομαστής κάθε στρατηγικής ESG. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) του ΟΗΕ αποτελούν τον διεθνή χάρτη για το μέλλον του πλανήτη και τη βάση πάνω στην οποία οικοδομείται το ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο βιωσιμότητας. Η Ελλάδα, με καθυστέρηση ετών αλλά με αυξανόμενη συνέπεια, προχωρά πλέον σε μετρήσιμη ενσωμάτωση αυτών των στόχων στην πολιτική και την επιχειρηματική πρακτική.

Το υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου «Ελλάδα 2.0», έχει συνδέσει τις επενδύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης με συγκεκριμένους δείκτες SDGs. Από το 2024 κάθε έργο που χρηματοδοτείται αξιολογείται με βάση την περιβαλλοντική και κοινωνική του συνεισφορά, σύμφωνα με τους στόχους 7 (Καθαρή Ενέργεια), 8 (Αξιοπρεπής Εργασία) και 13 (Κλιματική Δράση). Αυτή η σύνδεση μετατρέπει τους SDGs από αφηρημένο όραμα σε εργαλείο διακυβέρνησης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην έκθεση

Country Report Greece 2025, αναγνωρίζει πρόοδο στην υιοθέτηση των SDGs, επισημαίνοντας όμως ότι χρειάζεται βελτίωση στη συλλογή στοιχείων και στη διαφάνεια των αποτελεσμάτων. Η έλλειψη αξιοπιστίας δεδομένων δυσκολεύει τη σύγκριση της Ελλάδας με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ. Για αυτόν τον λόγο το **Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)**, σε συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ, έχει δημιουργήσει πλατφόρμα παρακολούθησης των δεικτών SDGs σε εθνικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του **ΕΚΤ**, η Ελλάδα παρουσιάζει θετική πορεία στους στόχους 5 (Ισότητα Φύλων), 7 (Ενέργεια) και 9 (Καινοτομία και Υποδομές), αλλά παραμένει χαμηλά στους στόχους 10 (Μείωση Ανισοτήτων) και 15 (Χερσαία Οικοσυστήματα). Οι δείκτες αυτοί καταδεικνύουν ότι η βιώσιμη ανάπτυξη στη χώρα εξακολουθεί να είναι άνιση – πρόσδος στα οικονομικά και ενεργειακά πεδία, καθυστέρηση στα κοινωνικά και περιβαλλοντικά.

Ο ΟΟΣΑ, στην έκθεση *Sustainable Development Trends 2025*, τονίζει ότι η

Ελλάδα χρειάζεται ενίσχυση των θεσμών που μετρούν την κοινωνική συνοχή. Η ΕΚΕ και το ESG πρέπει να αποκτήσουν σαφή κοινωνική κατεύθυνση: ενίσχυση μικρομεσαίων, ίσες ευκαιρίες απασχόλησης, στήριξη περιφερειακών κοινοτήτων. Ο Οργανισμός σημειώνει ότι «οι χώρες που επενδύουν στην κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας επιτυγχάνουν σταθερότερη ανάπτυξη».

Στο πεδίο της ενέργειας η Ελλάδα πρωταγωνιστεί. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, η συμμετοχή των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή έφτασε το 57% το 2025, ενώ η στρατηγική για «πράσινα νησιά» έχει ενταχθεί στους στόχους 7 και 13 του ΟΗΕ. Η ενεργειακή μετάβαση λειτουργεί έτσι ως πεδίο σύγκλισης πολιτικών, ESG στρατηγικών και SDGs. Παράλληλα, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην καθαρή ενέργεια ή στην εξοικονόμηση πόρων εντάσσονται ολοένα και περισσότερο σε χρηματοδοτικά σχήματα της ΕΤΕΠ και της EBRD.

Στον κοινωνικό τομέα, η πρόοδος είναι πιο αργή. Η Eurofound, στην έκθεση *Living*

2. Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

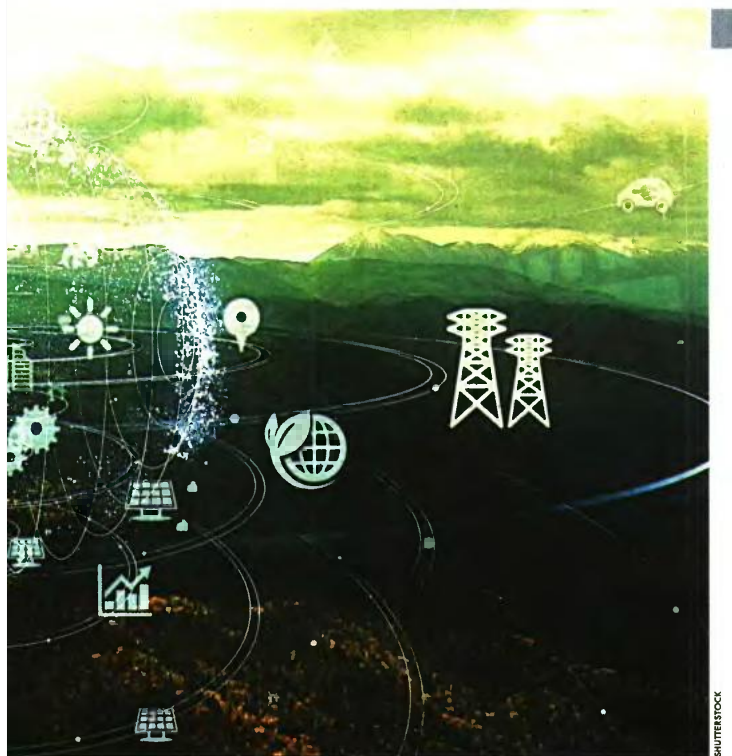
Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...01/11/2025

Σελίδα:27

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

της οικονομίας. Ενέργεια, τουρισμός, μεταφορές, γεωργία και τεχνολογία καλούνται να δημιουργήσουν κοινά πρότυπα και κλάδικους δείκτες. Ο στόχος είναι να πάψει το ESG να αποτελεί ξεχωριστό κεφάλαιο των εταιρικών εκθέσεων και να ενσωματωθεί στα επιχειρηματικά πλάνα, τις προμήθειες, τις επενδύσεις και τη διαχείριση προσωπικού.

Η Τράπεζα της Ελλάδος υπογραμμίζει ότι η επιτυχία θα εξαρτηθεί από την εκπαίδευση. Η ενσωμάτωση του ESG απαιτεί νέα γενιά στελεχών με γνώση δεδομένων, οικονομίας και κοινωνικής υπευθυνότητας. Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα αναπτύσσουν ήδη μεταπτυχιακά προγράμματα στη «Διαχείριση Βιώσιμότητας», ενώ το ΕΚΤ σχεδιάζει εθνική ψηφιακή βιβλιοθήκη ESG.

Η πρόκληση της επόμενης δεκαετίας θα

είναι η εμπέδωση της κουλτούρας υπευθυνότητας. Ο νόμος και οι δείκτες μπορούν να επιβάλουν τη διαφάνεια, όχι όμως την εμπιστοσύνη. Αυτή κερδίζεται με συνέπεια και διάλογο. Οι επιχειρήσεις που θα δουν το ESG όχι ως φόρμα συμμόρφωσης, αλλά ως εργαλείο καινοτομίας, θα είναι εκείνες που θα ηγηθούν της νέας εποχής.

Η Ελλάδα έχει τα εφόδια να μετατρέψει το ESG σε εθνικό πλεονέκτημα. Με ισχυρό θεσμικό πλαίσιο, ενεργή συμμετοχή κοινωνικών εταίρων και πλούσιο ανθρώπινο δυναμικό, μπορεί να διαμορφώσει πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης που να συνδυάζει οικονομική αποδοτικότητα και κοινωνική συνοχή. Το ESG, από ευρωπαϊκή υποχρέωση, μπορεί να γίνει ελληνικό αφήγημα – μια νέα ιστορία προόδου και εμπιστοσύνης.

των 17 στόχων

and Working in Greece 2025, καταγράφει ότι οι δείκτες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού παραμένουν πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, γεγονός που επηρεάζει την επίτευξη του Στόχου 1 (Εξάλειψη της Φτώχειας) και του Στόχου 10 (Μείωση Ανισοτήτων). Παρ' όλα αυτά, η ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και των προγραμμάτων ΕΚΕ δημιουργεί ελπίδες για ουσιαστική βελτίωση.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Η Τράπεζα της Ελλάδος επισημαίνει ότι η επίτευξη των SDGs απαιτεί διατομεακή συνεργασία. Η βιώσιμότητα δεν μπορεί να περιοριστεί σε ένα υπουργείο ή σε μια κατηγορία επιχειρήσεων· χρειάζεται συντονισμό δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Για τον λόγο αυτόν προτείνει τη δημιουργία Εθνικού Συμβουλίου ESG & SDGs, με συμμετοχή θεσμών, επιχειρήσεων, πανεπιστημίων και κοινωνικών εταίρων, που θα παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης των στόχων.

Το CSR Hellas και η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών έχουν ξεκινήσει δράσεις ευ-

αισθητοποίησης και εκπαίδευσης για τη σύνδεση των SDGs με το επιχειρηματικό περιβάλλον. Σε συνέδρια και εργαστήρια αναδεικνύουν πώς η ενσωμάτωση των στόχων στις εταιρικές πρακτικές οδηγεί σε πιο ανθεκτικά και υπεύθυνα επιχειρηματικά μοντέλα.

Η επόμενη μέρα για την Ελλάδα είναι η μετάβαση από την αναφορά δεικτών στη μετρήσιμη κοινωνική αλλαγή. Το ESG και οι SDGs δεν πρέπει να λειτουργούν παράλληλα αλλά να αποτελούν ένα ενιαίο πλαίσιο βιώσιμότητας. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αναγνωρίσουν ότι η επίτευξη των στόχων του ΟΗΕ δεν είναι θέμα επικοινωνίας, αλλά ουσίας: κάθε εταιρεία έχει ρόλο να παίξει στη μείωση των ανισοτήτων, στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διαμόρφωση μιας δικαιότερης κοινωνίας.

Αν η Ελλάδα καταφέρει να συνδέσει αποτελεσματικά τους δείκτες ESG με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, θα έχει πετύχει κάτι πολύ περισσότερο από τη συμμόρφωση: θα έχει θέσει τα θεμέλια για ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο ευθύνης.

Η βιωσιμότητα ως στρατηγικό εργαλείο

Η βιωσιμότητα δεν είναι πια «πολιτέλεια». Για τις επιχειρήσεις, αποτελεί στρατηγικό πυλώνα που καθορίζει το μέλλον τους. Το ESG έχει μετατραπεί από σύστημα αναφοράς σε εργαλείο επιχειρηματικής εξέλιξης. Οι εταιρείες που το αντιλαμβάνονται ως επένδυση και όχι ως υποχρέωση αποκτούν συγκριτικό πλεονέκτημα. Στην Ελλάδα, η μετάβαση αυτή έχει αρχίσει να παίρνει σάρκα και οστά: οι μεγάλες επιχειρήσεις διαμορφώνουν νέα πρότυπα λειτουργίας, ενώ οι μικρότερες προσπαθούν να ενταχθούν στην αλυσίδα αξίας με υπεύθυνο τρόπο.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στην ετήσια έκθεση «Βιώσιμη Ανάπτυξη και Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα 2025», επισημαίνει ότι οι εταιρείες με ισχυρή στρατηγική ESG εμφανίζουν υψηλότερη κερδοφορία, χαμηλότερο λειτουργικό ρίσκο και καλύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια. Το ESG δεν είναι «κόστος», αλλά επένδυση σε ανθεκτικότητα. Η έκθεση δείχνει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν ολοκληρωμένες πολιτικές βιωσιμότητας αύξησαν την αξία τους στο χρηματιστήριο κατά 15% σε τρία χρόνια.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του προγράμματος *Green Competitiveness for SMEs*, προωθεί την ενσωμάτωση των αρχών ESG σε όλα τα στάδια παραγωγής και προμηθειών. Οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν βιώσιμες διαδικασίες προμηθειών, μειώνουν την κατανάλωση ενέργειας ή ανακυκλώνουν υλικά αποκτούν πρόσβαση σε προνομιακές γραμμές χρηματοδότησης. Στην Ελλάδα, το πρόγραμμα έχει ήδη ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης, προσφέροντας κίνητρα για πράσινες επενδύσεις σε κλάδους όπως η μεταποίηση, ο τουρισμός και η ενέργεια.

ΝΕΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

Ο ΟΟΣΑ, στην έκθεση *ESG and Value Creation 2025*, εξηγεί πώς το ESG οδηγεί στη δημιουργία νέων επιχειρηματικών μοντέλων που συνδυάζουν την οικονομική και κοινωνική απόδοση. Στην πράξη, οι επιχειρήσεις που επενδύουν στη βιωσιμότητα αναπτύσσουν προϊόντα με μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, βελτιώνουν την αποδοτικότητα των πόρων και προσελκύουν πελάτες με υψηλότερη πιστότητα. Η βιωσιμότητα γίνεται πλέον συνώνυμη της

ποιότητας και της καινοτομίας.

Στην Ελλάδα, η αλλαγή νοοτροπίας είναι ορατή. Πολλές επιχειρήσεις ενσωματώνουν το ESG στον πυρήνα της στρατηγικής τους, επανασχεδιάζοντας το επιχειρηματικό τους μοντέλο. Στη βιομηχανία τροφίμων, οι εταιρείες μειώνουν τη σπατάλη, υιοθετούν ανακυκλώσιμες συσκευασίες και ενισχύουν τη συνεργασία με τοπικούς παραγωγούς. Στον τουρισμό, τα ξενοδοχεία επενδύουν σε ενεργειακή αποδοτικότητα και κοινωνικές δράσεις στις τοπικές κοινότητες. Στην ενέργεια, οι όμιλοι προχωρούν σε πράσινες υποδομές και ψηφιακή παρακολούθηση εκπομπών.

Το **Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)**, με τον Ψηφιακό Χάρτη ESG, συλλέγει στοιχεία για την πορεία των ελληνικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα πρώτα αποτελέσματα, το 58% των επιχειρήσεων που διαθέτουν οργανωμένο ESG πλάνο έχουν βελτιώσει την αποδοτικότητά τους, ενώ το 40% ανέφερε αύξηση πωλήσεων. Η τεκμηριωμένη βιωσιμότητα μεταφράζεται σε μετρήσιμη οικονομική αξία.

Η τεχνολογία λειτουργεί ως επιταχυντής. Η τεχνητή νοημοσύνη, τα big data και οι αλγόριθμοι ESG Scoring προσφέρουν νέες δυνατότητες πρόβλεψης κινδύνων και αξιολόγησης επιδόσεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΚΤ συνεργάζονται για την ανάπτυξη ενιαίων προτύπων ψηφιακής αναφοράς ESG, μειώνοντας το διοικητικό κόστος και αυξάνοντας τη διαφάνεια. Οι επιχειρήσεις που αξιοποιούν τα νέα εργαλεία αποκτούν πλεονέκτημα πληροφορικής και ευελιξίας.

Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΗΔΒ) ενσωματώνει σταδιακά τα κριτήρια ESG στα δανειακά της προϊόντα. Η βιωσιμότητα δεν είναι πλέον εξωτερικός παράγοντας, αλλά όρος χρηματοδότησης. Οι εταιρείες που διαθέτουν υψηλή βαθμολογία ESG αποκτούν καλύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια, ενώ εκείνες που υστερούν καλούνται να αναμορφώσουν τη στρατηγική τους. Αυτή η δυναμική οδηγεί σε συνολική αναβάθμιση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Η σύνδεση του ESG με την καινοτομία δημιουργεί νέα πεδία δραστηριότητας: πράσινη τεχνολογία, κυκλική οικονομία, βιώσιμες μεταφορές. Ο ΟΟΣΑ προβλέπει ότι έως το 2030, οι επιχειρήσεις που θα επενδύσουν σε αυτούς τους τομείς θα καταλαμβάνουν το 40% της νέας απασχόλησης στην Ευρώπη. Η Ελλάδα έχει ήδη πλεονέκτημα λόγω της συμμετοχής της σε έργα RRF και Horizon Europe.

Το ESG μετατρέπεται έτσι σε «γλώσσα στρατηγικής». Όπως σημειώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «η βιωσιμότητα δεν είναι πλέον κοινωνική υποχρέωση, αλλά συνθήκη επιχειρηματικής επιβίωσης». Οι εταιρείες που θα αντιληφθούν τη νέα πραγματικότητα και θα επενδύσουν σε υπεύθυνες πρακτικές θα αποκτήσουν όχι μόνο καλύτερη φήμη, αλλά και μεγαλύτερη ανθεκτικότητα απέναντι στις κρίσεις.

Στην Ελλάδα, η αλλαγή είναι ήδη ορατή: τα προγράμματα ΕΚΕ μετατρέπονται σε εταιρικές στρατηγικές, οι δείκτες ESG συνδέονται με τις αμοιβές στελεχών και οι καταναλωτές δείχνουν προτίμηση σε υπεύθυνα προϊόντα. Η βιωσιμότητα δεν είναι πια αφήγημα: είναι η νέα κανονικότητα της επιχειρηματικότητας.

Η σύνδεση του ESG με την καινοτομία δημιουργεί νέα πεδία δραστηριότητας: πράσινη τεχνολογία, κυκλική οικονομία, βιώσιμες μεταφορές. Ο ΟΟΣΑ προβλέπει ότι έως το 2030 οι επιχειρήσεις που θα επενδύσουν σε αυτούς τους τομείς θα καταλαμβάνουν το 40% της νέας απασχόλησης στην Ευρώπη

28 ΤΑ ΝΕΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ESG

Καινοτομία - τεχνολογία

Οι νέοι σύμμαχοι της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Πώς οι ψηφιακές πλατφόρμες, τα big data και η τεχνητή νοημοσύνη αναδιαμορφώνουν τη διαφάνεια, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση βιωσιμότητας

Η βιωσιμότητα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς δεδομένα και τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρξουν χωρίς τεχνολογία. Το ESG στηρίζεται όλο και περισσότερο σε ψηφιακά εργαλεία, αλγόριθμους και δείκτες που μετατρέπουν την υπευθυνότητα σε μετρήσιμη πράξη. Η τεχνολογία είναι ο αόρατος μηχανισμός πίσω από την αξιολόγηση, τη συμμόρφωση και τη διαφάνεια. Για την Ελλάδα, που επιδιώκει να ευθυγραμμιστεί με τις πιο προηγμένες αγορές της Ευρώπης, η ψηφιακή μετάβαση του ESG αποτελεί στρατηγική αναγκαιότητα.

Το **Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)** αναπτύσσει από το 2024 τον Εθνικό Ψηφιακό Χάρτη ESG, μια πλατφόρμα που συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και δημοσιοποιεί δεδομένα βιωσιμότητας από επιχειρήσεις, φορείς και δημόσιες υπηρεσίες. Ο Χάρτης επιτρέπει τη σύγκριση επιδόσεων, τη μέτρηση κοινωνικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος και τη σύνδεση των στοιχείων με τις ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων. Η διαθεσιμότητα με την ευρωπαϊκή πύλη ESAP και το Green Data Space της Κομισιόν καθιστά την Ελλάδα μια από τις πρώτες χώρες που διαθέτουν ολοκληρωμένο εθνικό σύστημα παρακολούθησης ESG.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνει τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης (AI) και μηχανικής μάθησης για την ανάλυση των εκθέσεων βιωσιμότητας. Οι αλγόριθμοι αυτοί επιτρέπουν την αυτόματη ανίχνευση ανακριβειών και την αξιολόγηση κινδύνων. Παράλληλα, η ΕΚΤ αξιοποιεί big data για τη διασύνδεση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών δεικτών, προσφέροντας στις αρχές και στους επενδυτές εικόνα σε πραγματικό χρόνο. Η ψηφιακή εποχή της υπευθυνότητας έχει ήδη ξεκινήσει.

Σύμφωνα με την έκθεση του ΟΟΣΑ *Digital Governance Report 2025*, οι επιχειρήσεις που επενδύουν σε ψηφιακά εργαλεία ESG μειώνουν κατά 30% τον χρόνο προετοιμασίας εκθέσεων και αυξάνουν την ακρίβεια των δεδομένων τους. Ταυτόχρονα, αποκτούν καλύτερη εποπτεία των κινδύνων τους - από την ενεργειακή κατανάλωση έως τις συνθήκες εργασίας. Η τεχνολογία, δηλαδή, δεν είναι μόνο εργαλείο ελέγχου, αλλά και μέσο πρόληψης.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, σε συνεργασία με το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προωθεί την ηλεκτρονική υποβολή ESG στοιχείων μέσω της πλατφόρμας *gov.gr*. Οι εταιρείες θα μπορούν να ενημερώνουν ψηφιακά τους δείκτες τους, ενώ οι εποπτικές Αρχές θα αποκτούν άμεση πρόσβαση στα στοιχεία. Το σχέδιο αυτό, που βρίσκεται σε πιλοτική φάση το 2025, θα

επιτρέψει πιο δίκαιη και αντικειμενική αξιολόγηση της εταιρικής υπευθυνότητας.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

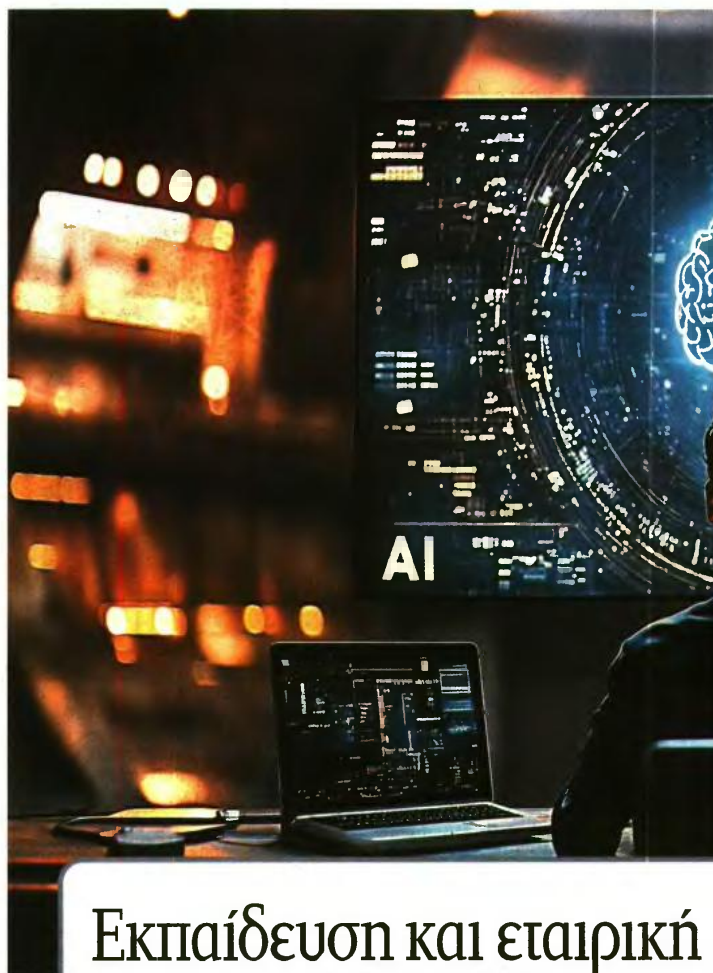
Η τεχνητή νοημοσύνη αλλάζει και το περιεχόμενο των ιδίων των ESG στρατηγικών. Μέσω προγνωστικών μοντέλων, οι επιχειρήσεις μπορούν να προβλέψουν περιβαλλοντικούς κινδύνους, να βελτιώσουν τη διαχείριση πόρων και να σχεδιάσουν πιο αποδοτικά έργα βιωσιμότητας. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB) στηρίζει πιλοτικά προγράμματα «AI for Sustainability» στην Ελλάδα, τα οποία εφαρμόζονται σε ενεργειακές εταιρείες και βιομηχανίες τροφίμων.

Η EBRD, μέσω του προγράμματος *Digital ESG Tools for SMEs*, προσφέρει τεχνική υποστήριξη σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που θέλουν να αναπτύξουν ψηφιακά dashboards για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών τους δεικτών. Οι πρώτες εφαρμογές δείχνουν ότι η χρήση απλών αυτοματισμών (όπως συστήματα παρακολούθησης κατανάλωσης ενέργειας ή διαχείρισης αποβλήτων) μειώνει τα κόστη και αυξάνει την αποδοτικότητα.

Η τεχνολογία, ωστόσο, φέρνει και προκλήσεις. Το AI Act της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εγκρίθηκε το 2024, επιβάλλει αυστηρούς κανόνες διαφάνειας και δεοντολογίας στη χρήση αλγορίθμων. Οι επιχειρήσεις καλούνται να εξασφαλίζουν ότι τα εργαλεία ESG που χρησιμοποιούν δεν εισάγουν μεροληψίες ή παραβιάζουν προσωπικά δεδομένα. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Προστασίας Δεδομένων έχει ήδη εκδώσει οδηγίες για τη συμβατότητα της τεχνητής νοημοσύνης με τα πρότυπα βιωσιμότητας.

Ο ΟΟΣΑ προειδοποιεί ότι η ψηφιακή μετάβαση του ESG απαιτεί εκπαίδευση στελεχών. Οι επιχειρήσεις πρέπει να επενδύσουν στην κατάρτιση προσωπικού για τη χρήση εργαλείων δεδομένων, ενώ τα πανεπιστήμια καλούνται να εντάξουν στο πρόγραμμα σπουδών μαθήματα ψηφιακής βιωσιμότητας. Η συνεργασία μεταξύ ιδιωτικού τομέα και ακαδημαϊκής κοινότητας μπορεί να εξασφαλίσει ότι η τεχνολογία δεν θα λειτουργήσει ως εμπόδιο, αλλά ως επιτακτική.

Η Ελλάδα έχει όλα τα χεγύγνα να πρωταγωνιστήσει. Η σύνδεση του **ΕΚΤ** με ευρωπαϊκές υποδομές δεδομένων, οι επενδύσεις RRF σε ψηφιακές υποδομές και η αυξανόμενη εμπειρία των ελεγκτικών εταιρειών στη χρήση αυτοματοποιημένων μοντέλων αξιολόγησης δημιουργούν ένα οικοσύστημα ψηφιακής διαφάνειας. Αν η χώρα καταφέρει να συνδυάσει τεχνολογική και κοινωνική καινοτομία, το ESG θα γίνει όχι μόνο υποχρέωση, αλλά πηγή εθνικού πλεονεκτήματος.

Εκπαίδευση και εταιρική

Η μετάβαση στη βιώσιμη ανάπτυξη δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς εκπαίδευση. Το ESG, όσο τεχνικό ή θεσμικό κι αν είναι, βασίζεται πρωτίστως σε ανθρώπους που κατανοούν τις αρχές του και μπορούν να τις εφαρμόσουν στην πράξη. Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια διαμορφώνεται ένα νέο «οικοσύστημα μάθησης» που ενώνει πανεπιστήμια, ερευνητικά ιδρύματα και επιχειρήσεις γύρω από τη δημιουργία μιας κουλτούρας υπευθυνότητας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο *Green Education Strategy 2025*, καλεί τα κράτη-μέλη να εντάξουν τη βιωσιμότητα σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης. Η Ελλάδα ανταποκρίνεται με το πρόγραμμα «Εκπαίδευση για το ESG» του υπουργείου Παιδείας, που εφαρμόζεται πιλοτικά σε 12 πανεπιστήμια και 30 επαγγελματικά προγράμματα. Το πρόγραμμα συνδυάζει οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά μαθήματα, προετοιμάζοντας τη νέα γενιά στελεχών για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα.

Το Αμερικανικό Κολέγιο Ελλάδος (ACG) και το CSR Hellas συνεργάζονται στο πλαίσιο του *Hellenic ESG Barometer*, όχι μόνο ως ερευνητικός μηχανισμός αλλά και ως εκπαιδευτική πρωτοβουλία. Οι δράσεις περιλαμβάνουν σεμινάρια βιώσιμης ηγεσίας, πρακτική άσκηση φοιτητών σε επιχειρήσεις με ESG στρατηγική και δημιουργία mentoring προγραμμάτων για νέους επαγγελματίες. Το ζητούμενο είναι η μετάδοση δεξιοτήτων, όχι μόνο γνώσης.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω του Κέντρου Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας, αναπτύσσει προγράμματα κατάρτισης για στελέχη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και δημόσιων φορέων. Το 2025 περισσότερα από 1.200 στελέχη παρακολούθησαν σεμινάρια για τη διαχείριση ESG κινδύνων, ενώ το 40% συμμετείχε σε εργαστήρια για την αξιολόγηση βιώσιμων επενδύσεων. Η εκπαίδευση έχει μετατραπεί σε βασικό παράγοντα διακυβέρνησης.

Ο ΟΟΣΑ, στην έκθεση *Skills for Sustainability 2025*, επισημαίνει ότι οι δεξιότητες ESG αποτελούν τον ταχύτερο αναπτυσσόμενο τομέα επαγγελματικής κατάρτισης στην Ευρώπη. Οι ειδικότητες με τη μεγαλύτερη ζήτηση είναι οι αναλυτές βιωσιμότητας, οι σύμβουλοι εταιρικής ευθύνης και οι ειδικοί περιβαλλοντικών δεδομένων. Η Ελλάδα, με την υποστήριξη του RRF, έχει εντάξει προγράμματα κατάρτισης για 15.000 εργαζόμενους σε ΜΜΕ, που στοχεύουν στη δημιουργία «πρεσβευτών ESG» σε κάθε επιχείρηση.

Το **Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)** δημιουργεί το 2025 την πρώτη Ψηφιακή Βιβλιοθήκη ESG, όπου συγκεντρώνονται εκθέσεις, οδηγίες και εκπαιδευτικά υλικά από θεσμικούς φορείς. Η πλατφόρμα συνδέεται με το ευρωπαϊκό δίκτυο Education

1. ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...01/11/2025

Σελίδα:29

ΣΑΒΒΑΤΟΥΡΙΑΚΟ 1-2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

for Sustainability Europe και προσφέρει ανοικτή πρόσβαση σε φοιτητές, ερευνητές και επαγγελματίες. Στόχος είναι να αποτελέσει τη «γέφυρα» μεταξύ επιστήμης, αγοράς και πολιτείας.

Παράλληλα, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ), το Πανεπιστήμιο Πειραιά και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας έχουν εντάξει μαθήματα βιώσιμης οικονομίας, εταιρικής διακυβέρνησης και κοινωνικής καινοτομίας στα προγράμματα σπουδών τους. Τα νέα μεταπτυχιακά «ESG Management», «Circular Economy» και «Sustainability Accounting» καλύπτουν ένα κενό που υπήρχε για χρόνια στην ελληνική αγορά εργασίας.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB) και η EBRD συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες, χρηματοδοτώντας το ESG Academy for SMEs στην Αθήνα, που στοχεύει στην κατάρτιση στελεχών μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε θέματα βιώσιμης χρηματοδότησης και εταιρικής διακυβέρνησης. Το πρόγραμμα εντάσσεται στο InvestEU και προβλέπει συνεργασία με τοπικά επιμελητήρια και επαγγελματικούς συνδέσμους.

Η εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα δεν περιορίζεται στα πανεπιστήμια. Ολόένα και περισσότερες εταιρείες αναπτύσσουν εσωτερικά προγράμματα κατάρτισης. Η Ελληνική Ένωση Τραπεζών και το CSR Hellas προωθούν το ESG Skills Lab, ένα επίσης πρόγραμμα κατάρτισης για εργαζόμενους και στελέχη που συνδυάζει θεωρία και πρακτική εφαρμογή σε εταιρικά projects. Το 2025 συμμετείχαν περισσότερες από 200 επιχειρήσεις.

Η αλλαγή νοοτροπίας είναι ίσως το πιο δύσκολο αλλά και το πιο ουσιαστικό κομμάτι. Η νέα γενιά εργαζομένων αντιμετωπίζει τη βιωσιμότητα όχι ως υποχρέωση, αλλά ως ηθικό καθήκον. Στην έρευνα του Hellenic ESG Barometer 2025, το 82% των νέων επαγγελματιών δηλώνει ότι προτιμά να εργαστεί σε εταιρεία με κοινωνικό και περιβαλλοντικό προσανατολισμό, ακόμη και με χαμηλότερες αποδοχές. Αυτό το στοιχείο δείχνει ότι το ESG έχει μετατραπεί σε πολιτισμικό κριτήριο επιλογής εργοδότη.

Η εκπαίδευση, τελικά, είναι το θεμέλιο της βιώσιμης μετάβασης. Οι δείκτες, τα πρότυπα και οι κανονισμοί δεν αρκούν αν δεν συνοδεύονται από γνώση, δεξιότητες και αξίες. Η Ελλάδα διαθέτει πλέον τα πρώτα συστήματα που ενώνουν την πολιτεία, την αγορά και την ακαδημαϊκή κοινότητα γύρω από τον κοινό στόχο: να δημιουργήσει μια νέα γενιά επαγγελματιών που δεν θα εφαρμόζουν απλώς το ESG, αλλά θα το ενσπάρκωνουν.